

V Doberdobu so se mladi pevci in igralci odlično znašli na odru

Tržaška judovska skupnost je v nedeljo izrekla dobrodoščilo novemu rabinu Davidu Margalitu

6

Šport
TORKOVA PRILOGA
PRIMORSKEGA DNEVNIKA
OD 11. DO 22. STRANI

Primorski dnevnik

TOREK, 11. MARCA 2008

Št. 60 (19.150) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

Socialisti zmagovalci, vendar ne absolutni

MARTIN BRECELJ

Socialisti premiera Zapatera so nesporni zmagovalci nedeljskih volitev v Španiji. V parlamentu bodo imeli več sedežev kot doslej, niso pa uspeli osvojiti absolutne večine, kot so si nadejali. Rajoyjeva Ljudska stranka je tekmo s socialisti izgubila, a zanimivo je, da je prav tako pridobila nekaj sedežev in ostala socialistom skorajda za petami. Resnične porazne v nedeljski volilni preizkušnji so manjše stranke, bodisi tiste, ki se sklicujejo na narodnostno oz. deželno pripadnost, bodisi one, ki jih označuje izrazita ideološka usmeritev, saj so vse, razen dveh izjem, ostale pri istem ali nazadovale.

Ni čudno zatorej, da je Zapatero ocenil volilne izide dokaj previdno. Povedal je, da bi novo vladno večino lahko sklenil z različnimi zavezniki. Možnost velike koalicije pa je dejansko izključil, čeprav se je obrnil s spravljivimi toni tudi do Ljudske stranke. Kaže, da se obeta obdobje večjega dialoga med obema glavnima strankama ter iskanja skupnih rešitev za temeljne izzive, kot sta grozeča gospodarska kriza in predvsem vprašanje avtonomij, v prvi vrsti baskovske in katalonske.

To ne bi bila absolutna novost v španski zgodovini. Šlo bi za nekakšno vrnitev k duhu Pakta iz Mocloe iz leta 1977, ki je Španiji omogočil uspešno tranzicijo iz frankizma ter postavil temelje za »španski čudež« zadnjih desetletij. S tega vidika je predstavljala anomalijo pravkar minula zakonodajna doba, ki je potekala v znamenju ostrega spora med glavnima strankama, vse od terorističnega atentata v Madridu iz leta 2004, ki je pomembno vplival na tedanje volitve.

ŠPANIJA - Po prepričljivi zmagi socialistov na nedeljskih parlamentarnih volitvah

Zapatero je napovedal pogovore z vsemi strankami

Vladno koalicijo bo predvidoma sestavil z manjšimi skupinami

GABRJE - Na praznovanju dneva slovenske kulture

Zahvala dobrotnici

Društveno dvorano so poimenovali po darovalki Antoniji Kosič Pavletič

GABRJE - V Gabrjah so v soboto priredili praznik ob dnevu slovenske kulture, med katerim so društveno dvorano poimenovali po Antoniji Kosič Pavletič, ki je pred skoraj tridesetimi leti zapustila svoje premoženje domačim kulturnim delavcem. Dobrotnice se je v svojem nagovoru

spomnil kulturni in družbeno-politični delavec ter nekdanji sovoledniški zupan Vid Primožič.

Na 25. strani

MADRID - Španski premier Jose Luis Rodriguez Zapatero, katerega Španska socialistična delavska stranka (PSOE) je na nedeljskih parlamentarnih volitvah zabeležila relativno zmago, je včeraj ocenil, da je še prezgodaj govoriti, s katerimi strankami namerna sodelovati v prihodnji vladi. "V igri za sodelovanje so različne politične skupine," je povedal. "O tem, kaj bomo storili v prihodnjih tednih, predvsem glede prisege vlade in kasnejšega vladanja, moramo govoriti z vsemi strankami," je povedal. PSOE bo tako vodila pogovore z vsemi parlamentarnimi strankami.

Na 29. strani

Zaslужen uspeh salona Olio Capitale

Na 4. strani

FJK ima vidno mesto v italijanskem izseljenstvu

Na 7. strani

Il Sole 24 ore o slovenski literaturi in zgodovini

Na 27. strani

Ciarrapico zagovarjal fašizem in spravil Berlusconi v težave

Na 28. strani

VIDEM - Walter Veltroni včeraj na zborovanjih v Vidmu in Pordenonu

Državi zagotoviti nujne reforme in stabilnost

VIDEM - Voditelj Demokratske stranke in kandidat za predsednika vlade Walter Veltroni je imel včeraj dve množično obiskani zborovanji v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Najprej popoldne v videmskem gledališču Giovanni da Udine, zvečer pa še v športni palači v Pordenonu. Med drugim je potrdil polno podporo koaliciji Riccarda Illyja. Razčlenil je program Demokratske stranke, ki sloni na potrebi po korenitih reformi države ob nujni zagotovitvi politične stabilnosti vladajoči ekipi. Tako je tudi utemeljil odločitev, da se Demokratska stranka italijanskim volilcem predstavi samostojno.

Na 3. strani

TRST - Deželne volitve in desna sredina

Renzo Tondo predstavil program

TRST - Predsedniški kandidat desne sredine na bližnjih deželnih volitvah v Furlaniji-Julijski krajini Renzo Tondo je včeraj v Trstu predstavil svoj program. Po petletnem velikanskem reklamnem spotu uprave Riccarda Illyja se je po njegovih besedah treba vrniti k politiki ter skrbeti za razvoj logistične platforme FJK in urejanje odnosov v skupnosti. Medtem ko je Illy dajal prednost maloštevilnim, je treba zdaj poskrbeti za šibkejši, meni Tondo. Edini slovenski kandidat v vrstah desne sredine je Danilo Slokar.

Na 5. strani

VIDEM - Walter Veltroni včeraj v nabito polni dvorani gledališča Giovanni da Udine

»Zmaga je možna tudi na severovzhodu«

Kandidat DS za premierja v intervjuju zagotovil avtonomijo FJK in poudaril pomen manjšinskih kultur

VIDEM - »Tudi v severovzhodni Italiji lahko zmagamo!« S tem geslom se je premierski kandidat Demokratske stranke Walter Veltroni včeraj mudil v naši deželi, kjer se je pozno popoldne udeležil zborovanja v videmskem gledališču, kasneje pa je bil v športni palači v Pordenonu. V nabito polni dvorani teatra Giovanni da Udine je vodja DS predstavil glavne programske smernice s posebnim poudarkom na vprašanja, ki zadevajo severovzhodne dežele. »Tu pri vas je še najbolj razviden razkorak med tistim licem Italije, ki dela, se razvija, kompetitivno nastopa v koraku z gospodarsko globalizacijo in politiko, ki ni na nivoju zapletenih izzivov sodobnosti« je že dan pred uradnim obiskom poudaril Veltroni.

V FJK bodo s političnimi volitvami sovpadale tudi upravne volitve za obnovo deželnega sveta in nekaterih krajevnih uprav, med temi Pokrajino in Občino Videm. V tem smislu je Veltroni dejal, da dveh nivojev ne gre mešati, saj so krajevne specifične, zaveznitva in upravni programi nekaj drugega od vsedržavne politike. Istočasno pa je potrdil polno podporo in dejansko sozvočje z vizijo Riccarda Illyja predvsem kar zadeva infrastrukturo, obnovljive energetske vire in kakovost življenja. V intervjuju za krajevni časopis je Veltroni zagotovil tudi polno podporo deželni avtonomiji in dragoceni vlogi oz. bogastvu, ki ga predstavljajo manjšine z njihovimi jeziki in kulturami.

Veltronija so na oder videmskega gledališča pospremili predsednik deželnega sveta Tesini ter kandidata leve sredine za župana in predsednika pokrajine Honsell in Travan. Sle-

dil je dobro uro trajajoči poseg premierskega kandidata, ki so ga v ameriškem slogu prekinjali le aplavzi navdušene publike. Veltroni je poglavje za poglavjem in mestoma anekdotično razčlenil osnove političnega programa DS, ki sloni na potrebi po koreniti reformi države ob nujni zagotovitvi politične stabilnosti vladajoči ekipi. Tako je utemeljil tudi odločitve, da se DS predstavi volivcem samostojno. Pravičnost izbire po Veltronijevem mnenju dokazujejo tudi podatki javnomnenjskih raziskav, ki kažejo na naraščanje konsenza DS. Prav tako naj bi v zadnjem mesecu naraščal odstotek neodločenih volivcev, kar odpira nove marže za naraščanje prednosti v odnosu do Berlusconijskega. Slednjega je Veltroni večkrat citiral, ne da bi ga nikdar imenoval. V primeru zmage bo Veltronijeva vlada takoj uvedla nivo najnižje plače, ki ne sme pasti pod tisoč evrov. Prav tako namerava spremeniti zakonodajo o zaposlovanju, s ciljem, da omeji naraščajočo »nestalnost« delovnih razmerij. Podjetnikom Veltroni zagotavlja radikalno poenostavitev birokratskih postopkov, zato da »bo mogoče ustanoviti podjetje v enem samem uradu v časovnem razponu enega samega dne«. Demokratska stranka obljublja zmanjšanje davčnega pritiska in primanjkljaj bo financirala z lovom na utajevalce. Dva elementa sta označevala neizpovedano programsko točko, ki očitno govori o potrebi po poenotenju države in gojenju narodotvornih čustev: desno od govorniškega pulta je ves čas stala italijanska trobojnica, volilni zbor pa se je zaključil z Mamellijevo himno. (nm)

DEŽELNE VOLITVE Stranka SSK zbrala potrebne podpise

Slovenska skupnost je prejšnjo soboto uspešno opravila prvo preizkušnjo, vezano na letošnje deželne volitve, je v tiskovni noti sporočilo vodstvo stranke. V skladom z določili zakona je slovenska zbirna stranka zbrala zadostno število podpisov v vseh treh volilnih okrožjih Trsta, Gorice in Vidma. Pri tem SSK ni imela posebnih težav glede zbiranja podpisov v Trstu in Gorici. Nekoliko zaskrbljenosti pa je vladalo zaradi videmskega volilnega okrožja, pravi SSK. Zahvaljujoč se poštvalnemu delu strankinih ljudi in s pomočjo prijateljev iz videmske pokrajine, pa je bilo tudi v tem okrožju zbranih dovolj podpisov in je lahko deželni tajnik SSK Damijan Terpin že v soboto predstavil celotno dokumentacijo na pristojnih deželnih uradih. SSK z zadovoljstvom ugotavlja navdušen sprejem tako novega simbola stranke kot tudi sestave treh list, s katerimi bo nastopila na deželnih volitvah. Nekoliko grenkobe v ustih pa ostaja zaradi dejstva, da ni bilo mogoče list SSK predstaviti tudi v volilnem okrožju Tolmeč, kjer nedvomno tudi živijo Slovenci. Po tej prvi uspešno opravljeni preizkušnji, nadaljuje sporočilo, se želi SSK zahvaliti vsem, ki so kakorkoli prišli na pomoč. Še posebno pa je hvaležna vsem, ki so s svojim podpisom podprli prizadevanja stranke, da se lahko predstavi s svojim lastnim simbolom in imenom. Sedaj se odpira uradna volilna kampanja, v kateri bo glavni cilj stranke doseči 1% glasov, ki omogoča izvolitev deželnega svetnika. V ta namen bo poglavito, da volilci, ki bodo podprli slovenske liste v Trstu, Gorici in Benečiji prekrizajo znak lipove vejice in oddajo preferenco enemu izmed kandidatov, še piše SSK. Vse to želi stranka doseči preko kapilarnih volilnih kampanj na teritoriju, kjer bo predstavljen program in kandidati.

V FJK vložili liste za parlamentarne volitve

TRST - Sinoči ob 20. uri je zapadel rok za predstavitev kandidatnih list za parlamentarne volitve, ki bodo 13. in 14. aprila, stranke in druga politična gibanja pa so kandidatne liste predstavili na pristojnih sodiščih. V deželi FJK so liste vložili na tržaškem prizivnem sodišču, ki bo sezname pregledal danes. Najkasneje nocoj bo torej znano, katere stranke oz. kandidatne liste so sprejeli in katere so morbiti zavrnili.

Kot so nam povedali včeraj v volilnem uradu prizivnega sodišča, je bilo za poslansko zbornico predstavljanih 17 list in za senat 16 list. Za poslansko zbornico so kandidatne liste (po kronološkem vrstnem redu glede na vložitve list) predstavili »Unione democratica consumatori«, Kritična levica, Ljudstvo svobode, »Aborto, no grazie«, »Per il bene comune«, »Movimento europeo diversamente abili«, Severna liga, Demokratska stranka, Dipietro-Italija Vrednot, Mavrična levica, »Partito comunista dei lavoratori«, liberalna stranka Pli, »Lista dei grilli parlanti«, stranka La Destra Santanchè presidente, socialistična stranka-Boselli, stranka »UDC Casini presidente« in Forza nuova.

Za senat so kandidatne liste predstavili Kritična levica, »Unione democratica consumatori«, Ljudstvo svobode, »Per il bene comune«, »Movimento europeo diversamente abili«, Severna liga, Demokratska stranka, Dipietro-Italija Vrednot, Mavrična levica, stranka La Destra Santanchè presidente, »Partito comunista dei lavoratori«, liberalna stranka Pli, »Lista dei grilli parlanti«, stranka »UDC Casini presidente«, socialistična stranka-Boselli in Forza nuova.

DUNAJ - Rezultati nedeljskih deželnih volitev v Nižji Avstriji

Velika zmaga Ljudske stranke Hud poraz socialdemokratov - Desnica v vzponu

DUNAJ - Nedeljske deželne volitve v Nižji Avstriji, drugi največji zvezni deželi v alpski republiki, so ljudski stranki (ÖVP) deželnega glavarja Erwina Prölla prinesle veliko zmago in s 54 odstotki glasov potrditev absolutne večine, socialdemokratom (SPÖ) pa katastrofalen poraz: od 33 odstotkov na zadnjih volitvah so padli na nekaj več kot 25 odstotkov. Poleg Prölla so drugi veliki zmagovalci volitev svobodnjaki (FPÖ) s skrajno desničarsko usmerjeno glavno kandidatko Barbaro Rosenkranz. Uspelo jim je število glasov več kot podvojili, tako da so se povzpeli nad 10 odstotkov glasov. Veliko razočaranje so doživeli tudi Zeleni, ki so komajda obdržali svojih sedem odstotkov, Haiderjevo gibanje BZÖ pa je v Nižji Avstriji volilo komaj 0,7 odstotka glasov in s tem celo manj kot komuniste (0,9 %) in tudi manj od stranke »Kristijani«, ki se je prvič pojavila na političnem prizorišču.

Hkrati z objavo izida volitev v Nižji Avstriji pa so na zvezni ravni - vsaj zaenkrat - utihle vse špekulacije o predčasni parlamentarni volitvah še pred poletjem letos. Ljudska stranka se kljub zmagi očitno (še) ne upa v predčasne volitve, njen večji vladni partner, socialdemokrat Alfred Gusenbauer, pa spričo katastrofalnega poraza nima nikakršnih ambicij.

Tako je Gusenbauer včeraj dejal, da je čas, da se ljudska stranka v zvezni vladi zaveda, »da je treba delati, ne pa sprovcirati predčasni volitev.« Podkancler Wilhelm Molterer (ÖVP) pa je že takoj po objavi izida volitev še v nedeljo zvečer poudaril, da je njegova stranka za nadaljevanje koalicije. Ob tem je pozval socialdemokrate, naj z ÖVP uresničijo skupen delovni program do leta 2010, ki sta ga sklenila ob vladni partnerja začetek leta 2007 ob obliko-

vanju velike vladne koalicije.

Politični opazovalci kljub vsem izjavam za nadaljevanje vladne koalicije med socialdemokrati in ljudsko stranko

menijo, da Gusenbauerjeva vlada ne bo zdržala do konca mandata. Naslednja preizkušnja vlado čaka že jeseni, ko gre za odobritev državnega proračuna za leto

2009. Socialdemokrati namreč slej ko prej zahtevajo temeljito davčno reformo s 1. januarjem 2009, ljudska stranka pa temu odločno nasprotuje (I.L.)

CELOVEC - Po seji narodnostnega sosveta

Spor med ZSO in SKS zaradi finančnih podpor organizacijam

CELOVEC - Finančna dotacija Avstrije političnim organizacijam koroških Slovencev, ki jo vsako leto predlaga uradu zveznega kanclerja predlaga narodnostni sosvet za Slovence v Avstriji, je privedla do dokaj ostrega spora med Sadovnikovo Skupnostjo koroških Slovencev in Slovenk (SKS) in predsednikom Zveze slovenskih organizacij (ZSO) Marjanom Sturmom, ki je hkrati tudi predsednik omenjenega sosveta.

Sturm oz. ZSO sta namreč na petkovi seji narodnostnega sosveta pri razdelitvi podpor slovenskim političnim organizacijam (ZSO, NSKS in SKS) zavzeli stališče, da SKS-ju ne pripada tretjina skupne podporne vsote, temveč da pripada ena polovica ZSO-ju, drugo pa naj si delita NSKS in SKS. To pa zati, ker je SKS »desno usmerjena zastopniška organizacija, ki je nastala na podlagi cepitve v Narodnem svetu koroških Slovencev«.

Podpredsednica Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk Zalka Kuchling je včeraj ostro zavrnila takšno tolmačenje SKS-ja in poudarila, da je SKS »široko zasnovana nadstrankarska zastopniška organizacija, ki zastopa politične, gospodarske in kulturne pravice in interese Slovencev in Slovenk na

PREDSEDNIK ZSO
MARJAN STURM

Koroškem in ki si prizadeva za dialog znotraj narodne skupnosti kot tudi med večinskimi narodom in slovensko narodno skupnostjo.

»Dejstvo, da šteje danes Skupnost koroških Slovencev in Slovenk največ individualnih rednih članov in članic od vseh treh zastopniških organizacij, potrjuje potrebo po demokratični in pluralni organiziranosti znotraj slovenske narodne skupnosti, ki ne temelji na katerikoli ideološki usmeritvi«, je dejala podpredsednica SKS Kuchlingova. Pristavila je še, da je v preteklosti bilo že preveč je potratnih energij za nasprotovanja in izključevanja med koroškimi Slovenci, »zato ne sme in ne more več biti prostora za to, da se poskuša zastopnike in zastop-

PREDSEDNIK SKS
BERNARD
SADOVNIK

nice med koroškimi Slovenci politično onemogočiti ali pa omalovaževati in ideološko zoževati.« Samo odkrit in pošten dialog med vsemi dejavniki koroških Slovencev ter strpnost in enakovredna obravnava da bo omogočila pluralno demokratično družbo in skupno prizadevanje za vsebinsko usklajevanje pri pomembnih vprašanih slovenske narodne skupnosti, je v izjavi za javnost še poudarila podpredsednica Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk. V pogovoru za slovenski radio v Celovcu pa je še dodala, da se ob najnovejših Sturmovih izjavah skorajda postavlja vprašanje, ali je predsednik ZSO prava oseba na vrhu narodnostnega sosveta za Slovence v Avstriji.

Ivan Lukan

MESTNA JUDOVSKA SKUPNOST - V nedeljo v nabito polni sinagogi

Sugestiven obred za novega tržaškega rabina

Tržaško sinagogo bo vodil David Margalit - Med številnimi gosti tudi vrhovni izraelski rabin

Novi tržaški rabin David Margalit med nedeljsko slovesnostjo v tržaški sinagogi; za njim vrhovni izraelski rabin Yona Metzgher

KROMA

Trst ima novega rabina. Sinagogo na Trgu Giotto, ki velja za eno največjih v Evropi, bo odslej vodil Itzhak David Margalit. Slovesni blagoslov se je v nedeljo odvijal v sugestivnih prostorih tržaške sinagoge, ki so jo iz varnostnih razlogov predhodno skrbno pregledali, medtem ko je v njeni okolici veljala prepoved parkiranja. Dogodka so se udeležili številni člani krajevne judovske skupnosti, a tudi institucionalni predstavniki večinske skupnosti s podtajnikom Ettorejem Rosatom na čelu. Častni gost včerajšnje slovesnosti je bil izraelski vrhovni rabin Yona Metzgher, ob njem pa še vrhovni rabin iz Rima Riccardo Di Segni, izraelski ambasador v Italiji Gideon Meir in drugi. Nedeljske slovesnosti so se kot rečeno udeležili tudi številni institucionalni predstavniki; svoj pozdrav novemu rabinu so ob omenjenih judovskih predstavnikih prinesli podtajnik Rosato, deželni predsednik Riccardo Illy, predsednica Pokrajine Trst Maria Teresa Bassa Poropat in župan Roberto Dipiazza. Marsikateri govornik se je spomnil zadnjega tragičnega atentata v Izraelu, med katerim so palestinski skrajneži napadli rabinski zavod v Jeruzalemu in ubili devet ljudi. Krvavega dogodka se je spomnil tudi vrhovni izraelski rabin, ki je izrazil upanje, da bi »božji kraji«, tako cerkve kot sinagoge, mošeje, ali verske šole, ne bile več tarča atentatov, ki povzročajo nedolžne žrtve. Yona Metzgher se je ob koncu tudi dotaknil polemike, ki se je v teh dneh vnela med Izraelom in Vatikanom, in poudaril, da pričakuje odgovor na pismo, poslano papežu Benediktu XVI. V njem je kot znano izrazil upanje, da bo katoliška Cerkev spremenila sporne besede na račun Judov, ki so prisotne v nekaterih katoliških molitvah. Zvečer je iz Vatikana prišel odgovor, da so »sporne« besede prisotne v molitvah in obredih obeh veroizpovedi ...

Sugestivni obred je izoblikoval tudi pevski zbor tržaške judovske šole, ki je zapel simbolični pesmi: italijansko Mamelijevo himno in izraelsko Hatikvo. Po slovesnem blagoslovu je pred mikrofonom stopil novi tržaški rabin David Margalit in poskrbel za najbrž najbolj ganljiv trenutek. Javno se zahvalil svoji mami, ki je »veliko je žrtvovala, zato da bi nam zagotovila primerno izobrazbo: vse kar je moje, je nedvomno najprej njeno.«

Predstavila se je Kritična levica

Italijanska levica mora začeti znova. V to je prepričan Salvatore Cannavò, nosilec liste Kritične levice za poslansko zbornico v deželi FJK, ki se je včeraj v Trstu predstavil javnosti. Cannavò je ob tej priložnosti kritično govoril o Mavrični levici, češ da je »rezervno kolo« Demokratske stranke in bo zato polagoma izgnila. Mnogo je danes »levičarskih« izjav, ki pa niso verodostojne, je poudaril Cannavò. Med prioritetai Kritične levice so povišanje plač, obdavčitev premoženj in zaščita okolja.

Stališče tržaških socialistov o Mastelli

Tržaška federacija Socialistične stranke je hvaležna senatorju Clementeju Mastelli, ker je zavrnil kandidaturu kot nosilec liste za senat v Kampanji, ki jo je predlagal državni tajnik stranke Enrico Boselli, pišejo v tiskovni noti tržaški socialisti. Kandidatura Mastelle bi bila zaradi njegovega »neodgovornega« ravnanja, ki je povzročilo padec Prodijeve vlade, »dokaj sporna«, je v imenu tržaške federacije povedal Norberto Fragiocomo in dodal, da ni nujno zadovoljiti se s tem, kar je na razpolo-

V petek večerna stavka avtobusov

Podjetje Trieste Trasporti sporoča, da bodo mestni prevozi v petek delno okrnjeni: bazni sindikati so sklicali stavko od 18. do 22. ure. Ob začasnem zaprtju Ul. Capofonte pa vozijo avtobusi št. 12 po progi Trg Gioberti-Ul. Docce-Ul. S. Pelagio-Ul. Cave-Trg Gioberti.

BOLJUNEC - Zveza žensk ob mednarodnem prazniku

V Boljuncu so ženskam posvetili dve prireditvi

Utrinek s predstavitev knjige Marte Verginella

KROMA

Pretekli teden je Zveza žensk iz Boljunca v okviru mednarodnega dneva žena v društveni dvorani občinskega gledališča priredila kar dva večera. Na prvem, ki je potekal v torek, so predstavnice Zveze žena v sodelovanju s SKD F. Prešeren gostile zgodovinarico Marto Verginella, ki je predstavila svojo novo knjigo »Il confine degli altri« (Meja drugih). O avtorici in knjigi je uvodoma spregovoril zgodovinar Borut Klabjan, ki je razčlenjeno opisal, kako se je avtorica skozi življenjske dogodke posameznikov dotaknila zgodovinskega trenutka, ki ga je naše področje doživljalo med obema vojnoma. Nato je avtorica sama povedala, kaj jo je spodbudilo, da je izdala tako knjigo, ki vzbuja veliko zanimanja med bralci. Ob zaključku srečanja so prisotni avtorici postavili še vrsto vprašanj.

V petek pa se bil na sporedu lahkotnejši del praznovanja, na katerega so bile vabljene vse domačinke. Zbralo se je veliko žena in tudi lepo število mladih, tako da je bilo družabno srečanje res pestro in bogato. O pomenu praznovanja 8. marca je prisotne uvodoma seznanila Magda Švara in obenem predlagala (in pri tem požela tudi odobravanje), da bi Zveza žensk iz Boljunca ob 100-letnici požara v tovarni v Chicagu, v katerem je

umrlo 129 delavk, del prispevkov zbranih na družabnem večeru dodelila humanitarnima organizacijama. Veliko zanimanje pa je vladalo za zabavni program; svoj krstni nastop je doživela skupina, ki obiskuje tečaj orientalskih plesov in požela velik uspeh. Sledil je še komični škeč, v katerem sta Tojo (Laura) in Vito (Nevja) nastopili v vlogi ribičev, ki se po dolgem času spet srečata in si pripovedujeta svoje podvige. Nastopajoče so program zaključile še z grškim plesom sirtaki in seveda vzbudile v občinstvu veliko dobrohotnega smeha. Večer se je veselo nadaljeval s plesom in nepogrešljivo loterijo. (m+s)

BAZOVICA - Osmomartčevska praznovanja

Poklon ženski ustvarjalnosti

V bazovskem domu so v nedeljo proslavili ženske. SKD Lipa je v nedeljo poskrbelo za odprtje razstave klekljarskih izdelkov tečajnic (na posnetku Kroma) bazovskega

doma »Dan žena ob ženski ustvarjalnosti« in za predstavitev zbirke ljudskih zgodb »Kruh in ribe« Nade Ravbar Morato. Lep večer je obogatila pesem ŽPZ Ivan Grbec iz Škednja.

STATISTIKE - Podatki fundacije Migrantes o italijanskih državljanih po svetu

Izseljenci niso samo poglavje italijanske preteklosti

V tujini živi od 3,5 do 5 milijonov italijanskih državljanov - Velika vloga Furlanije-Julijske krajine

Z leve proti desni: Dario Rinaldi, Delfina Licata in Mario Ravalico

KROMA

tini (503 tisoč) in Švici (496 tisoč); glede na celino je 58% Italijanov v Evropi, 37% v Ameriki, 3% v Oceaniji, po en odstotek pa v Aziji in Afriki.

Izseljevanje se je začelo že v 18. stoletju. Več kot polovica vseh izseljencev prihaja iz južne Italije, a tudi srednja in severna Italija sta bili podvrženi eksodusu, predvsem na prehod iz 19. v 20. stoletje. Italija je evropska država z največjim številom izseljencev, temu pa bi lahko dodali še notranje migracijske tokove (z juga na sever), ki so zaznamovali drugo povojno obdobje. Napačno pa je misliti, da je pojav emigracije vezan samo na preteklost: obstaja še danes, je pa v veliki meri povezan z visoko izobrazbo. V letu 2004 je bilo npr. vpisanih na tuje univerze 45 tisoč Italijanov, torej več kot je bilo tujih študentov v Italiji (40 tisoč). Nekateri se po izkušnji v tujini vrnejo domov, drugi pa ne: v Veliki Britaniji naj bi Italijani predstavljali celo 13% vseh univerzitetnih raziskovalcev, veliko teh »možganov« se ukvarja z biomedicino in inženirskim področjem.

Dežela FJK ima v tej zgodbi veliko vlogo. Matični urad Italijanov v tujini šteje 130.420 oseb, ki prihajajo iz te dežele, kar predstavlja 10,8-odstotni delež njenega prebivalstva (1,2 milijona); delež je enak sicilskemu. V to statistiko se je vpisalo 62.852 oz. 41.327 izseljencev iz videmske in pordenonske pokrajine, od koder je prebivalstvo masovno emigriralo zaradi revščine. Dogajalo se je zlasti na podeželju in na goratih območjih: zgovoren je podatek, da je v razmerju s trenutnim številom prebivalcev največ ljudi odšlo iz beneškoslovenske občine Dreka, ki ima več rojakov v tujini kot doma. Največ italijanskih državljanov iz FJK stanuje v Argentini (24.135), sledi Francija (19.533) in Švica (15.954). V skupni statistiki so tudi Italijani, ki z izseljenci nimajo veze: Hrvaška je po številu italijanskih državljanov na 7. mestu (5.849), Slovenija pa na 15. mestu (2.022).

Pokrajini Trst in Gorica sta na tej lestvici nižje, z 18.981 oz. 7.260 italijanskimi državljanji v tujini. Trst pa zaseda absolutno 7. mesto med italijanskimi občinami (17.301 izseljenec, kar pomeni, da je iz okoliških občin 1.680 italijanskih državljanov po svetu). V razmerju s prebivalstvom je Trst celo prvi med večjimi italijanskimi občinami, z visokim 8,4-odstotnim deležem (sledi Rim s 7,4%). Dario Rinaldi je razložil, da je bila emigracija iz Trsta, kakor tudi iz Istre in Dalmacije, različna od furlanskega, venetskega in na splošno italijanskega izseljevanja: ob ekonomskih dejavnikih so imeli tu velik vpliv tudi zgodovinski in politični dogodki 20. stoletja. (af)

SILE JAVNEGA REDA - Spremembe Reorganizacija mejnih sil in novi krajevni policisti

Vstop Slovenije v schengensko območje je prineslo veliko sprememb, italijanska mejna policija pa bo še naprej nadzorovala nekdanje mejno območje med Italijo in Slovenijo, saj se je njeno osebje porazdelilo v tri operativne oddelke. Medtem se je povečalo območje, na katerem so dejavni krajevni policisti in karabinjerji: trem mestnim predelom, v katerih so bili krajevni policisti in karabinjerji že prisotni (staro mesto, Sv. Jakob in območje od Trga Dalmazia do Ul. Giulia), sta se poskusno pridružili še Terezijanska četrt in Valmaura. Novosti je včeraj napovedala tržaška prefektura.

Po ukinitvi mejnih kontrol sta bili slovenska in italijanska mejna policija deležni korenite reorganizacije. Prefektura obvešča, da je

italijanska mejna policija ustanovila tri operativne oddelke s sedeži na Opčinah in Fernetičih ter pri bivšem mejnem prehodu Škofije. Njihova naloga je opravljati temeljito in dinamično nadzorovanje cest, ki povezujejo Italijo in Slovenijo, se pravi mejnega območja, na katerem ni več mogoče računati na stabilno policijsko postojanko - mejo, ki je bila silam javnega reda v tem smislu v veliko korist.

Oddelki bodo dejavni 24 ur dnevno: oddelki pri Škofijah bo pristojen tudi za bivše mejne prehode Korošci, Čampore in Lazaret; openski oddelki bo nadzoroval bivše mejne prehode Osp, Pesek, Lipica in Socerb; fernetički oddelki bo pristojen za nekdanje mejne prehode Fernetiči, Col in Gorgansko.

V Italiji so ena najbolj vročih tem zadnjih let priseljenci, s katerimi se fundacija Migrantes in škofijska Karitas že od nekdaj ukvarjata. Od leta 1991 zbirata statistične podatke o priseljenih v Italiji, letos pa sta sestavili drugi zbornik statistik o izseljenih, se pravi o Italijanih po svetu. O njih je na splošno manj govora: pred letom 2006 se je zbiranje tovrstnih podatkov nazadnje lotilo ministrstvo za zunanje zadeve, in sicer v davnih 80. letih.

Dosje o izseljenih so predstavili na sedežu novinarskega krožka urednica Delfina Licata, direktor tržaške škofijske Karitas Mario Ravalico in častni predsednik društva Tržačanov po svetu Dario Rinaldi. Avtorji zbornika so na podlagi ministrskih in konzularnih virov našli 3,5 milijona italijanskih državljanov po svetu, kar bi pomenilo, da sta si številni italijanski izseljenci in tujih priseljencev v Italiji enakovredni. Delfina Licata pa je podčrtala, da je realno število izseljencev nedvomno večje: v podatkovno bazo matičnega urada za Italijane v tujini naj bi se v zadnjem obdobju vpisal še milijon ljudi, če bi upoštevali še nedržavljanke in potomce izseljencev, kar je v konkretnem nemogoče, pa bi verjetno govorili o 50 ali 60 milijonih Italijanov po svetu. Na petih celinah je italijanskih skupnosti dvesto, največ registriranih italijanskih državljanov je v Nemčiji (580 tisoč), Argen-

OPČINE - Zadržna kraška banka

Pelikan čestital banki

Državni sekretar Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu se je srečal s predsednikom Stancichem in ravnateljem Podobnikom

Po odmevni predstavitvi bilance družbenega učinka in projekta voda, s čimer je jasno dokazala svojo tesno povezanost s teritorijem, na katerem posluje, si Zadržna kraška banka še naprej prizadeva, da bi kar najbolj zaznavno in učinkovito prispevala k razvoju tega prostora, ki ga je še do nedavnega razdvajala meja in ki se sedaj ob novih pogojih odpira novim obetavnim možnostim. Njena dejavnost je v zadnjem razdobju še posebno živahna tudi spričo dejstva, da praznuje v tem letu stoletnico svojega obstoja in da želi ta jubilej počastiti ne le s priložnostnimi slavlji, temveč s stvarnimi pobudami, ki naj še dodatno obogatijo gospodarsko, družbeno, kulturno in športno življenje prebivalstva ob nekdanji meji.

V tem duhu je pred kratkim potekalo na njenem glavnem sedežu na Opčinah srečanje z državnim sekretarjem Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu Zorkom Pelikanom, s katerim sta si predsednik banke Sergij Stancich in ravnatelj Aleksander Podobnik izmenjala mnenja in poglede na celo vrsto aktualnih tem, ki zadevajo življenje na tem prostoru. Predstavniki slovenske vlade je izrazil čestitke ZKB za njeno uspešno poslovanje ter za njeno veliko občutljivost za družbeno dogajanje ter ji voščil ob njeni stoletnici, hkrati pa je spregovoril o možnostih sodelovanja pri raznih pobudah, ki jih Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu načrtuje v bližnji prihodnosti. V tem okviru je tekla tudi beseda o namenih Zadržne kraške banke, da bi razširila svoje poslovanje na območje sosednjih krajev Slovenije in v ta namen odprla svoje prvo okence čez mejo, ki je ni več. (du.ka.)

Zorko Pelikan (skrajno desno) med srečanjem s predstavniki ZKB

»Tess« v KD Ivan Grbec

Filmski krožek Lumiere vabi danes v Škedenj na ogled filma. V kulturnem društvu Ivan Grbec (Škedenjska ulica 124) bodo ob 17. uri predvajali film »Tess« Romana Polanskega. V njem nastopajo Nastassja Kinski, Peter Firth in John Collin. Uvodoma bo o njem spregovorila prof. Nuria Kazian.

Filmski večer na Pončani

V Ljudskem domu na Pončani (Ul. Ponziana 14) bo v okviru niza filmov o Vzhodu - Far East, ki ga prireja združenje Tina Modotti, jutri ob 20.30 na sporedu predvajanje filma »Oasis«. Režijo je leta 2002 podpisal Lee Chang-dong.

Narečno gledališče v ricmanjskem društvu

Brezplačna gledališka revija v narečju Fuoricena, ki jo prireja gledališka skupina L'Armonia, se bo v petek, 14. marca, ob 20.30 ustavila v Ricmanjih. V prostorih KD Slavec bo gledališka skupina Il Gabbiano uprizorila komedijo »Chi tropo maza no copa gnente« Sama Bobrika in Rona Clarka v režiji Osvalda Mariutta.

Srečanje o kavi

Literarni center FJK prireja v petek, 14. marca, ob 17.30 v baru Tiffanycafe (Ul. Ginnastica) srečanje o kavi z naslovom »Il caffè in Europa dal 1700 in poi ...«. Spregovorili bodo predsednik centra Maurizio Chiozza, Marijana Pavin in pesnica Rosanna Puppi.

Komedija v Ul. Ananian

Na odru gledališča Silvio Pellico v Ul. Ananian bo v petek ob 20.30 zaživele komedija »E de boto ... cambia tutto« v izvedbi gledališke skupine Quei de Scala Santa, v režiji Silvie Grezzi.

Občni zbor krožka Lions

Krožek Lions Trieste Europa sklicuje ob 19.30 v prostorih hotela Greifmaria Theresia občni zbor. Ob poročilu predsednika Daria Stechine, ki bo orisal delovanje krožka, bo na dnevnem redu sprejete novega statuta in izvolitev novega odbora. Ob 20.30 pa bo na sporedu srečanje o univerzi tretje starosti.

Okence Unicef

Pokrajinski odbor za tržaški Unicef sporoča, da deluje od marca (v pritičnih prostorih stavbe v Ul. Coroneo 15) okence Unicef. Prostovoljke nudijo tu raznorazne informacije o solidarnostnih projektih Unicefa in delijo material. Ob skorajšnji veliki noči so na voljo so tudi voščilnice, darilca in igrice. Petek zjutraj je posvečen srečanjem s šolskimi otroki, v popoldanskih urah pa se tu zbira skupina žensk, ki izdeluje solidarnostne punčke iz cunj Pigotte. Urnik okence je sledeči: od torika do petka od 9.30 do 12. ure in od 16. do 19. ure (tel. 040/3720850)

Konec beneške preiskave?

Časnik La Nuova Venezia je včeraj pisal, da se je preiskava v Benetkah v zvezi s primerom »unabomber« končala, s čimer bi bilo jasno, da je bila medeninasta ploščica, glavni dokaz proti inženirju Elvu Zornitti, manipulirana. Javni tožilec Vittorio Boraccetti je navedbe zavrnil: »Ko bo preiskava končana, bomo to sporočili javnosti.«

Zapri »preglasne« bare

Policija je v januarju in februarju opravila 280 posegov v javnih lokalih, da bi zagotovila spoštovanje javnega reda in miru. Zaradi različnih prekrškov je naložila 51 glob, 25 upraviteljev je prijavila sodstvu, za obdobje od 3 do 15 dni pa je zaprla sedem lokalov: dvakrat je kazen doletela bar Concordia (Sv. Jakob), po enkrat pa bare Nico, Al Canton in Angelo blu (prav tako Sv. Jakob) ter lokale Osteria n. 1 (Ul. Vecellio), Osteria del borgo (Milje) in Caffè Torinese (Korzo Italia).

PRIMORSKA POJE - ZSKD v sodelovanju z društvom Dom Briščiki

Revija je vsakoletno nenadomestljivo pevsko srečanje

Zbore je v nedeljo nagovoril pokrajinski predsednik ZSKD Rinaldo Vremec

Prejšnji konec tedna je Primorska poje prispela tudi na odre naše dežele, najprej z revijo folklornih skupin na Bukovju, kateri je naslednjega dne sledil pevski večer v Marijinem domu v Trstu. Na sobotnem večeru v organizaciji Zveze cerkvenih pevskih zborov, ki ga je tudi letos »z veseljem in ponosom« gostilo Slovensko pastoralno središče (kot je v svojem pozdravu povedal ravnatelj središča msgr. Marij Gerdol), se je zvrstilo šest zborov in vokalnih skupin iz Slovenije, med katerimi je bil tudi solidni mešani zbor Tabor Kalc 1869 iz Knežaka. V nedeljo je revija zaživela v občinskem kulturnem centru na Trbižu in v Kulturnem domu v Briščikih. Slednji koncert je priredila Zveza slovenskih kulturnih društev v sodelovanju s kulturno-rekreacijskim društvom Dom Briščiki. Zborom v pozdrav je spregovoril pokrajinski predsednik ZSKD Rinaldo Vremec, ki je označil revijo kot nenadomestljiv dogodek, ki ga istočasno lahko oblikujejo umetniške ambicije in najbolj preprosti prijemi ter je pogosto postal promocijski oder za mlade slovenske skladatelje.

Želja po soočanju s pisano mešanico aspektov zborovske stvarnosti je privabila kar nekaj poslušalcev v zaupni okvir Kulturnega doma v Briščikih. Slovenski lovski zbor Doberdob z Repentabra, ki ga že tretjo sezono vodi Herman Antonič, je v dobrodošlico prisrčno zapel vrsto dopadljivih skladb, nakar je prepustil oder beneškemu mešanemu pevskemu zboru Rečan

z Les (vodi Aldo Clodig), ki je pripravil monografski spored v poklon dejavnemu glasbeniku in kulturnemu delavcu Ninu Špehonji ob 30-letnici delovanja. Narodni ponos je obarval dve priredbi ljudskih pesmi in dve avtorski skladbi, kjer je sporočilo izvedb bilo prodornejše od zborovskega zvoka. Mladostno in nepretenciozno je nato zazvenelo petje ženske vokalne skupine Drežnica, ki jo vodi Martina Rakušček. Ženska roka Andreje Hrvatina pa je s smislom za oblikovanje izvedb vodila dovolj ubrano petje pozornih pevcev moškega zbora Slavnik (Hrpelje-Kozina). Nekdanji zbor iz Dola nad Idrijo se je »zaradi pomanjkanja somišljenikov« pred štirimi leti prelevil v nonet Vasovalci, ki bi moral okrepiti veselje do petja z večjim pogumom in utrjevanjem vokalne tehnike. Moški glasovi so tudi sklenili revijo v Briščikih z nastopom zbora Anton Klančič iz Mirna, ki je stari znanec Primorske poje, saj je od ustanovitve pel na vseh revijah in se je pod vodstvom Zdravka Klanjščka zamišljeno vživel v ožnost slovanskega melosa.

Primorska poje se bo kmalu vrnila v nam bližnje kraje: v petek in v soboto bosta na sporedu prva dva od tematskih koncertov sakralne glasbe, najprej v cerkvi v Štandrežu, nato v cerkvi v Bazovici. V nedeljo pa bo petje primorskih zborov zazvenelo v Kosovelovem domu v Sežani in istočasno še v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. (ROP)

V Briščikih je zapel tudi Slovenski lovski zbor Doberdob

KROMA

TRGOVINSKA ZBORNICA - Razstava

Poklon Somaliji

Življenje se nadaljuje kljub spopadam - Fotografije kličejo k miru

Ob vходу v tržaško Trgovinsko zbornico spreleti obiskovalca občutek umirjenosti, saj ga sprejme nasmeh somalskih ljudi. Včeraj so tu člani somalskega kulturnega združenja Sagal v sodelovanju z združenjem El vagón libre in pod pokroviteljstvom Dežele FJK namreč odprli manjšo razstavo fotografij z naslovom »L'altra Somalia e i suoi mille volti«.

Prireditelji so si zamislili drugačen pogled na obmorsko državo v vzhodni Afriki. Vzporedno z vojno, nasiljem in stradanjem, s katerimi se Somalija sooča že 17 let in o katerih vsakodnevno poročajo mednarodna poročila in dnevniki, se v Somaliji življenje nadaljuje. Razstavljene fotografije ponujajo gledalcu ravno vpogled v življenje, ki si želi in potrebuje mir, spravo, varnost in obnovo. Na njih prevladujejo predvsem ljudje, pravzaprav ženske in otroci. Fotografiji so ženske ujele med njihovim vsakodnevnim delom na polju oziroma na tržnici, med bedenjem ob bolniku v skromni bolnišnici in v trenutkih veselja, ko ob srce stiskajo svoje

otroke. Nasmejani otroški obrazi pa izžarevajo upanje v drugačen, boljši jutri. Ob fotografijah ni didakalij, saj kot so poudarili prireditelji, »take fotografije ne potrebujejo dodatnih razlag.«

Ob fotografijah so postavili tudi dva panoja, na katerih visijo stare fotografije in razglednice iz Somalije, v spomin na stare čase, na izgubljeno življenje in radost. Razstava bo odprta do petka, 14. marca, od 10. do 18. ure.

»Somalija skriva v sebi izredna bogastva, njeni ljudje se niso vdali usodi in srčno upajo v nov začetek in prepotrebno obnovo,« so včeraj poudarili prireditelji. Po predstavitvi razstave sta svoje izkušnje s somalsko realnostjo predstavila docenta zgodovine na univerzi v Pavii Antonio Maria Marone in tržaški docent Federico Battera ter tajnik združenja Sagal Mohamed Nur Kaki.

Kaj bo državi prinesla prihodnost? Prvi korak sta sedaj odprava vojaške uprave in zagotavljanje medijske svobode, ob tem pa je potrebna tudi finančna pomoč, ki bo državo spet postavila na noge. (sas)

TRŽAŠKA POKRAJINA

V skladu s 6. členom zakona št. 67 z dne 25. februarja 1987 objavljamo sledeče podatke o Preračunu za leto 2008 in Zaključnem obračunu za leto 2006 (1): 1. Podatki o dohodkih in izdatkih so sledeči: (v evrih)

DOHODKI			IZDATKI		
POSTAVKE	Predvideni zneski predračun 2008	Preverjeni zneski obračun 2006	POSTAVKE	Predvideni zneski predračun 2008	Preverjeni zneski obračun 2006
Upravni presežek	2.894.396,38		Upravni primankljaj	0,00	0,00
Tekoči presežek	559.768,66		Tekoči	71.280.677,94	70.432.622,38
Presežek glavnice	2.334.627,72		Vračilo deležev kapitala za amortizacijo	1.273.765,86	985.260,35
Tekoči upravni presežek	559.768,66	8.297.817,60			
Davčni priliv	8.998.532,00	58.307.248,22			
Prilivi in prenosi	58.897.418,78	677.224,22			
od države	494.469,16	58.831.866,17			
od dežel	58.091.874,32	3.948.010,57			
Drugi dohodki	4.098.724,36	102.054,04			
od javnih uslug	1.110.651,00				
Skupni tekoči dohodki	71.994.875,14	70.553.076,59	Skupni tekoči stroški	72.554.443,80	71.417.882,73
Skupni tekoči dohodki s tek. upr. presežkom	72.554.443,80	70.553.076,59			
Upravni presežek glavnice	2.334.627,72		Stroški za naložbe	22.067.505,12	13.226.495,22
Prodaje in prenosi kapitala	15.838.966,01	11.221.666,03			
od države	160.000,00	70.000,00			
od dežel	4.067.354,01	7.366.889,17			
Najem posojil	6.393.911,39	890.000,00			
za dvig iz blagajne	2.500.000,00				
Skupni dohodki na račun glavnice	19.732.877,40	12.111.866,03	Skupni izdatki na račun glavnice	22.067.505,12	13.226.495,22
Skupni dohodki na račun glavnice z upr. presežkom	22.067.505,12	12.111.866,03			
Storitve na račun tretjih	3.360.100,00	2.397.480,05	Povračilo akontacij iz blagajne in druga povračila	2.500.000,00	0,00
Skupaj	97.587.852,54	85.082.222,87	Storitve na račun tretjih	3.360.100,00	2.397.480,05
Skupaj s presežkom	100.482.048,92	87.041.858,00	SKUPAJ	100.482.048,92	87.041.858,00
Poslovni primankljaj	0,00	1.979.835,33	Poslovni presežek	-	-
SKUPAJ	100.482.048,92	87.041.858,00	SKUPAJ	100.482.048,92	87.041.858,00

2. Razvrstitev najpomembnejših tekočih in investivijskih izdatkov po ekonomsko-funkcionalni analizi obračuna 2006 je sledeča (v evrih):

	Splošna uprava	Izobraževanje in kultura	Stanovanja	Socialno skrbstvo	Prevozi	Gospodarske dejavnosti	Skupaj
Osebe	7.019.745,98	228.296,00	-	157.734,96	68.200,00	358.662,57	7.832.639,51
Nakup dobrin in plačilo storitev	6.990.799,51	1.183.450,72	-	210.221,23	4.423.463,57	622.783,34	13.430.718,37
Pasivni obresti	604.186,41	292.518,14	-	-	-	-	896.704,55
Neposredne naložbe uprave	3.981.533,85	1.637.018,49	-	-	10.000,00	-	5.628.552,14
Posredne naložbe	2.928.905,18	3.123.174,33	-	458.201,00	810.604,57	277.058,00	7.597.943,08
Skupaj	21.525.170,73	6.464.457,68	-	828.157,19	5.312.268,14	1.258.503,91	35.386.557,85

3. Končne postavke iz obračuna na dan 31. decembra 2006 (v evrih):

Upravni presežek iz obračuna za leto 2006.....	2.081.977,45
Zapadli pasivni ostanki ob koncu poslovne dobe za leto 2006.....	0,00
Upravni razpoložljiv presežek na dan 31. decembra 2006.....	606.386,40
Višina izvenbilančnih obstoječih dolgov razvidnih iz seznama, priloženega obračunu za leto 2006.....	218.573,00

Glavni tekoči dohodki in izdatki na prebivalca, kot izhaja iz obračuna (v evrih):	
(št. prebivalcev 241.326 (156. člen zak. odloka št. 267/2000) kot izhaja iz Poročila o prog. proračunu 2006-2008)	
Tekoči dohodki.....	292,36
od tega: davki.....	34,38
prispevki in prenosi.....	241,61
drugi tekoči prihodki.....	16,36
Tekoči izdatki.....	291,86
od tega:.....	32,46
nakup dobrin in plačilo storitev.....	55,65
drugi tekoči stroški.....	203,75

(1) Podatki se nanašajo na zadnji odobreni obračun

PRESEDNIK
(Maria Teresa Bassa Poropat)

Zvonko Simoneta o ŠK Kras, Trstu in polprofesionalnem športu

13

Sovodenjski nogometaši so si že skoraj zagotovili obstanek

18

Ivan Plesničar o aferi Loiacono: »Bili smo v dobri veri, a nam niso hoteli verjeti«

20

Uspele 39. ZŠI

17

Šport
torkova priloga Primorskega dnevnika

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
sport@primorski.it

Torek, 11. marca 2008

SEZONA 2006/2007 - Namiznoteniška ekipa Krasa napredovala v moško B2-ligo

Odpiranje šampanjca

Do prestižnega cilja kot prva naša ekipa v letošni sezoni

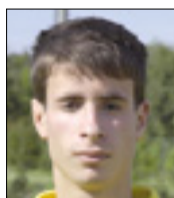
VALENTINO ROSSI

Če se dan vidi po jutru, se mu tudi letos obeta težka sezona in vzdevek že »starega« dirkača. Lani ga je pre-gazil Stoner, na prvi letošnji dirki v Katarju pa sta se pred njim uvrstila tudi novince Lorenzo in Dovizioso...

JUVENTINA

Belo-rdeči so tokrat odigrali eno najslabših tekem v letošnji sezoni. Položaj na lestvici je tako znova kritičen, četudi je do konca prvenstva še sedem tekem.

PETER CARLI

V dresu Primorca je tokrat blestel Trebenc Peter Carli, ki je proti Rudi dosegel oba zadetka. V Primorčevem dresu je 19-letni Peter zbral štiri zadetke.

GADI

Konec (in začetek) tedna je bil za naše smučarje zelo uspešen. Na deželnem finalu dečkov in naraščajnikov sta bila uspešna Lara Purrič (na sliki) in Albert Kerpan (oba Mladina), na FIS-tekma na Piancavallu pa Veronica Tence (Mladina)

SLOGA TABOR TELEVITA

V soboto je v deželni C-ligi pod taktirko režiserja Vanje Veljaka (na sliki) gladko premagala tretje uvrščeno Prato s 3:0, ki je sicer nastopila brez standardnega korektorja. Slogašem je pred domačimi gledalci šlo čisto vse od rok.

Prvo napredovanje v sezoni 2007/2008 so konec preteklega tedna dosegli Krasovi namiznoteniški tretjeligaši Edi Bole, Bojan Simoneta in Michele Rotella. Bilo je nepričakovano, saj so kot novinci v državni C1-ligi imeli za cilj edinole obstanek, poleg tega so iz te lige pred tremi sezonami v enaki igralski zasedbi izpadli. Da letos ni bilo tako oziroma, da je bilo nad vsemi pričakovanji, ima br-

žkone največ zaslug 16-letni Michele Rotella (na sliki), ki je pokazal velik napredek (trenira petkrat na teden) in je na dvobojih, ki jih je odigral, osvojil 66-odstotkov možnih zmag. Prva violina ekipa ostaja 25-letni Bojan Simoneta, ki je v 35 dvobojih doživel le dva poraza, svoj delež pa je prispeval tudi veteran Edi Ble (59 let), ki je osvojil 45% dvbojev. V B2-ligi je Kras že igral pred petimi sezonami.

POGLED Z VEJE

Jajca, lobanje in grobovi

MARIJ ČUK

Niti jajca niso več to, kar so nekdaj bila. O jajcih je bilo veliko povedanega, še danes je nerazrešljiva uganka, kdo je nastal prej - jajce ali kokoš in tudi metaforično imajo jajca svojo težo. Nisem pa še nikoli slišal, da bi številne konfekcije jajc umaknili z nekaterih prodajnih pultov. To je uspelo Združenju za varstvo živali. Na neki farmi so namreč ugotovili, da živijo kokoši v nemogočih razmerah, da je življenjski prostor posamezne perutnine zreduciran na format papirja A 4 in da torej kokoši ne morejo proizvajati normalnih jajc. Prav je. Vsakdo mora imeti ustrezno bivanjsko prostornino! Ne le kokoši - tudi ljudje. Zaradi astronomske cen stanovanj pa bomo kmalu postali kot kokoši na omenjeni farmi, privoščili si bomo lahko le mini prostore. Z našimi jajci ne vem, kako bo, a kokodaj-sali bomo vendarle še naprej. Kajti danes ni več nobene strpnosti, kdor več kriči več velja, kdor tlači bližnjega misli, da uveljavlja sebe. Skratka, gre za besedno nasilje, ki je hujše od tepeža in batin.

Na vrisk in hrup nas privajajo tudi oddaje in članki o športu, predvsem nogometu. Tekme in igra so postale postranska stvar, le goli privesek dogajanja na igrišču. Vest postanejo izgred, napad na sodnika, obtoževanje trenerjev, protesti, zmerjanje, vojskovanje navi-

jačev. Ni pomembna estetska plat športne predstave, pomemben je škandal. Za njim hlastamo bralci, poslušalci in gledalci ter ga tako prenašamo v svoje vsakdanje življenje. Privajamo se na afere in nasilje, vrednote postajajo stvar čudakov, ideali zadeva pesnikov, ideali zadeva pesnikov. Na tem bojišču pa vendarle najdemo na srečo tudi ščepec človeške norosti. Pred dnevi se je na pot iz Pariza do Pekinga odpravil petdesetletni francoski fizik. Računa, da bo dnevno pretekel okrog 85 kilometrov in da bo v kitajsko prestolnico dotekel v čas odprtja olimpijskih iger. Ta ima jajca, boste rekli. Voljo do življenja in dokazovanja pa imajo tudi vsi nosilci handikapov, ki na vozičkih igrajo košarko, tenis, odbojko ali s protezami smučajo in tekajo. Brez sponzorjev, hrupa in denarja. Začel bom verjeti, da le pohablenci in žrtve nesreč premorejo še kristalno čisto življenjsko silo. Še sam bom šel mednje, saj mi možgani pešajo... A tolažim se, da se ne kisajo le meni. Družba omejenih postaja neizmerno velika.

Tudi s tem se moramo sprijazniti. Ne le, da se krči bivanjski prostor kokošim, sprijazniti se moramo tudi s krčenjem snovi v človekovi lobanji. Nič čudnega, da se po dolgih letih ohrani zelo dobro tudi v grobu, saj brezzobni črvi nimajo kaj zobati...

ALTERNATIVNI POGOVOR

Andrej Marušič 15

360°

Alejandra Glavina 13

Janez Drvarič: Jadranovi mladinci imajo prave »gene«

14

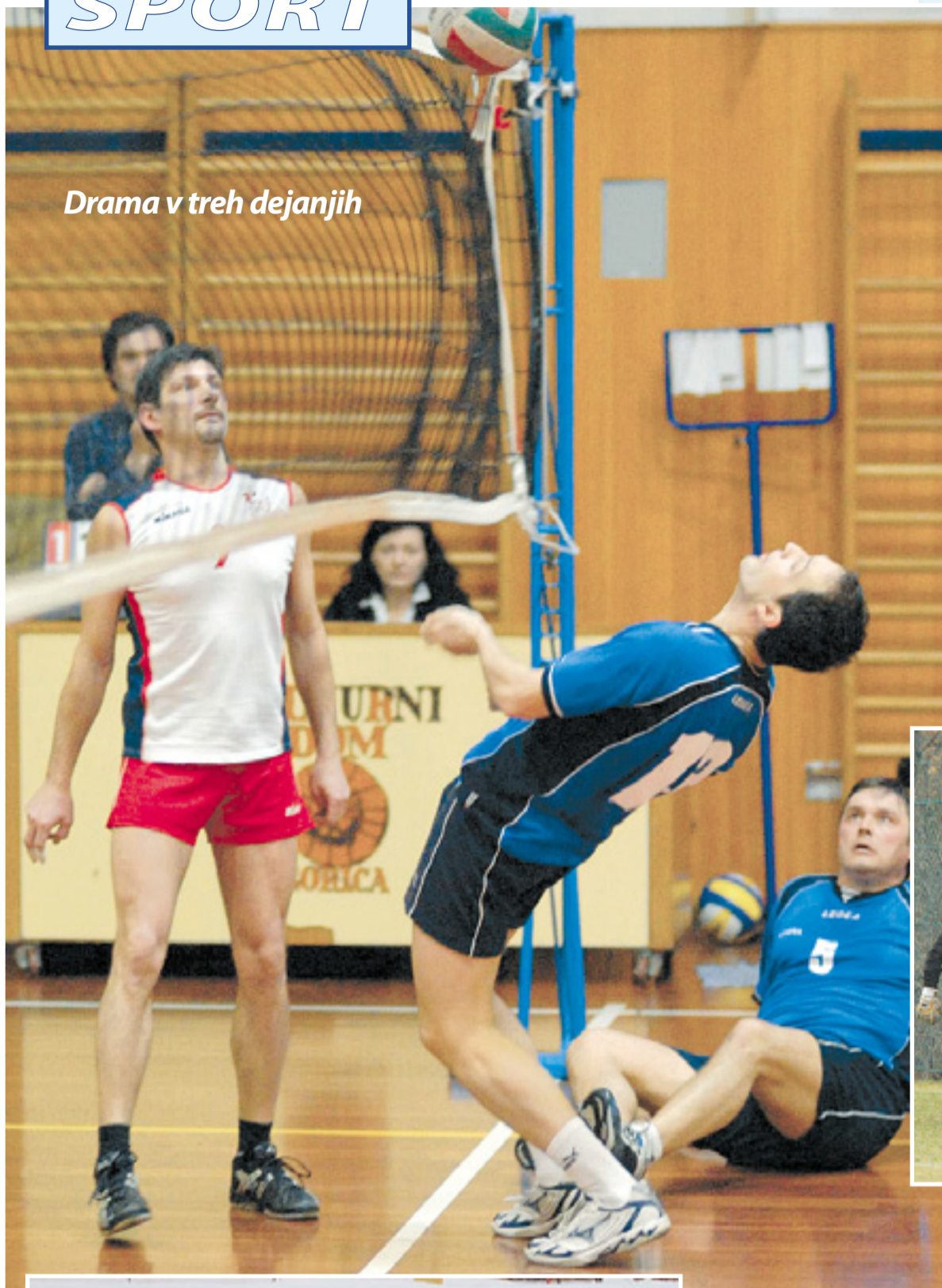
Na dvoranskem SP v atletiki je v nedeljo padel tudi svetovni rekord Rusinje Soboljeve v teku na 1.500 m.

Na 22. strani

Torek, 11. marca 2008

ŠPORT

Drama v treh dejanjih

Pustite me pri miru

Nevarno od vsepovsod

Alternativna dejavnost

Dežnik

Prava gneča

Velik ulov

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.it

Primorski
dnevnik

GORICA - Občina in podjetje IRISacqua sta sprožila kampanjo osveščanja

Voda iz pipe je zdrava, cenejša in okolju prijazna

Uporaba vode iz vodovoda omejuje proizvodnjo odpadkov in izpuščanje plinov v ozračje

Neprimerno cenejša in zdrava. Voda, ki jo goriški občani lahko pijejo iz pipe, nima kaj zavidati ustekleničeni, obenem pa je tudi »prijaznejša do okolja«. Tako zagotavljata družba IRISacqua in občina Gorica, ki sta na podlagi podatkov in analiz sprožili kampanjo ozaveščanja, s katero želita spodbujati Goričane k uporabi vode iz pipe.

Voda, ki priteka v stanovanja na območju občine Gorica, je namreč stalno pod nadzorom, kar zagotavlja spoštovanje zakonsko predvidenih kemijsko-higienskih kriterijev. Kakovost pitne vode v občini Gorica jamči družba IRISacqua, ki je odgovorna za upravljanje celotnega vodnega omrežja goriške pokrajine za obdobje 30 let. Iz vodovoda številka 1, ki oskrbuje s pitno vodo občini Gorica in Števerjan, črpajo vsak dan približno 20 tisoč kubičnih metrov vode. Vodo, ki priteka iz goriških in števerjanskih pip, črpajo iz izvira v kraju Mochetta na Majnicah (približno 17 tisoč kubičnih metrov) in iz vodnega zajetja Mrzlek v Sloveniji (približno 3.000 kubičnih metrov). Podjetje IRISacqua opravlja mesečno šest mikrobioloških analiz vode (streptokoki, koliformne bakterije, itd.), fizikalno-kemičnih preiskav (kalcij, sulfati, kloridi, itd.) in organoleptičnih poskusov (okus, vonj, barva, itd.), kar zagotavlja pitnost vode. Kot je razvidno iz tabele, je goriška voda iz pipe po kakovosti celo boljša od nekaterih ustekleničenih vod z znanimi blagovnimi znamkami. Obenem je tudi cenejša: če družina s tremi člani porabi tri litre ustekleničene vode na dan, v enem letu poroši približno 300 evrov. Ista količina vode iz pipe v Gorici stane le skromnih 70 centov. Podčrtati je tudi treba, da je voda iz vodovodov v primerjavi z ustekleničeno poravnana strožjim kontrolam.

»Uporaba vode iz pipe omejuje tudi proizvodnjo odpadkov in onesnaževanje. Zaradi produkcije in prevoza plastičnih pridelavcev pride pač do izpuščanja strupenih plinov v ozračje,« je povedal goriški odbornik za okolje Francesco Del Sordi. Zato se je občinska uprava z družbo IRISacqua zavzela za kampanjo ozaveščanja občanov, ki bodo s prihodnjim računom dobili po pošti tudi zgibanko z informacijami o kakovosti vode, ki priteka iz pip v njihovih stanovanjih. (Ale)

Blagovna znamka	Suhi preostanek mg/l	Natrij mg/l	Nitrati mg/l	Stotine evra/l
Ferrarelle	1283,00	49,00	5,00	36,66*
Goccia di carnia	75,00	1,20	1,50	24,00*
Lete	845,00	4,90	4,50	26,00*
Pradis	176,00	0,60	6,00	26,00*
Rocchetta	177,07	4,66	1,41	36,00*
San Benedetto	274,80	6,90	8,20	26,66*
Uliveto	860,00	87,00	6,50	36,60*
IRISacqua	234,00	1,80	5,00	0,04

* Cene v marketu A&O v ulici Carducci v Gorici februarja 2008

ROMANS - Nagrada Macor

Spominili so se F. Benedetiča

Uprava občine Romans je v petek predstavila drugi zvezek literarne nagrade Celso Macor, v kateri so zbrani prispevki nagrajencev, ki so sodelovali pri natečaju v letih 2004 in 2006. Drugo zbirko, ki jo je uredila odgovorna pri službi za kulturo in šolstvo občine Romans Paola Francescon, je uprava posvetila spominu na slovenskega kulturnika, pesnika in gledališčnika Filiberta Benedetiča.

»Benedetič je bil občutljiv kulturnik s prefinjenimi okusi, pisatelj in predsednik Slovenskega stalnega gledališča, ki je vidna kulturna ustanova slovenske manjšine v Italiji. Benedetič je bil leta 2004 tudi član komisije za nagrado Celso Macor. Njegov doprinos je bil zelo pomemben,« je poklon Benedetiču utemeljila občina Romans. Med petkovo predstavitvijo v avditoriju Galupin v Romanu so predvajali kratek intervju z Macorjem, ki ga je posnel deželni program državne mreže RAI, spregovorila pa sta Ferruccio Tassin in pisatelj Hans Kitzmüller, ki je predstavil Macorjev lik in delo. Za glasbeno popestritev sta poskrbela Mauro Bregant s kitaro in Elisa Seculin s flavto.

TRŽIČ - Predaja ladje Ventura

Biser morja

Slovesnost v okviru 100-letnice ladjedelnice Fincantieri

V soboto, 29. marca, bodo ladjarju izročili Venturo, zadnji biser morja, ki ga je izdelala tržiška ladjedelnica Fincantieri. Slovesnost ob predaji ladje bo tokrat imela poseben priokus, saj bo vključena v niz pobud ob stoletnici delovanja ladjedelnice. Včeraj je oseba že stopilo na ladjo, da bi začelo s pripravami na slovesnost in na odpotovanje, v Tržič pa so prišli tudi plesalci, ki bodo 29. marca oblikovali spektakel.

Ventura ima podobne značilnosti kot ladji Emerald Princess in Crown Princess ter premore 3.592 potnikov in 1.258 članov posadke. Na ladji bodo potnikom na voljo gledališča, bazeni, trgovine, lepote centri, knjižnice, igralnice in diskoteke. Prvo križarjenje, ki so ga poimenovali »Welcome party«, se bo za Venturo začelo 11. aprila v Southamptonu, od koder bo odpotovala proti mestu Zeebrugge. 16. aprila bodo ladjo krstili v Veliki Britaniji ob prisotnosti igralk Helen Miller, dobitnice oskarja za vlogo kraljice Elizabete v lanskem filmu »The Queen«.

GORICA - Uspel koncert v okviru praznovanja zavetnikov

Slovenska pesem v stolnici

Nastopila zbor Bratuž in Štandrež - Niz pobud se bo zaključil v petek s podelitvijo priznanja Paolu Maurensigu

Zbor Lojze Bratuž med petkovim nastopom

BUMBACA

Prejšnji petek je v goriški stolni cerkvi zadonela tudi slovenska pesem. Pred goriško publiko so namreč zapeli zbor Lojze Bratuž, zbor svetnega društva Štandrež in zbor kapele sv. Karla, ki so nastopili v okviru praznovanja goriških zavetnikov Hilarija in Tacijana. Uspeli koncert sakralne glasbe so priredili stolna cerkev, občina in društva mestnega

središča. Niz pobud bo dosegel svoj vrh v petek, ko bo nadškof Dino De Antoni po slovesni maši v stolnici blagoslovil mesto. Blagoslov bo ob 11.30 na trgu pred stolnico. Sledilo bo praznovanje z nastopom folklorne skupine Santa Gorizia. Niz se bo zaključil ob 20.30 v deželnem avditoriju, kjer bodo pisatelju Paolu Maurensigu izročili priznanje.

ŠEMPETER - Dela pri cerkvi sv. Petra

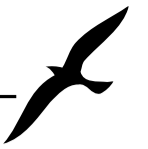
Konica zvonika v novi »preobleki«

Konico zvonika ob cerkvi sv. Petra v Šempetru pri Gorici bodo do konca maja na novo »preoblekli«. Na osemmetrskem stožcu se je namreč že pred časom začela krušiti opeka, kar je postalo nevarno za mimoidoče, zato so ga začasno zaščitili z varovalno mrežo. Čeprav se gledano s tal stožec ne zdi tako visok, pa naslednji podatki kažejo drugače: ajdovski Primorje, ki je izvajalec del, bo vanj vgradilo 41 tisoč opek dveh dimenzij, skupaj težkih kar 123 ton. Zaradi stožčaste oblike vrha zvonika bodo opeke posebnih dimenzij uvozili iz Nemčije, narejene pa morajo biti tudi iz posebne gline, ki ne vpija vode in se zato ne krusi. Za delavce zamenjava opeke ne bo ravno mačji kašelj, saj bo potrebno delo najmanj na višini 43 metrov, kolikor meri zvonik. Investicija znaša 100.000 evrov, pokrila jo bo Občina Šempeter-Vrtojba, župnija pa je na Ministrstvo za kulturo naslovila vlogo za pridobitev okoli 10.000 evrov sredstev. Cerkev z zvonikom je razglašena za kulturni spomenik, njena izgradnja je bila zaključena v tridesetih letih minulega stoletja. (km)

Zvonik in cerkev v Šempetru

K.M.

DOBERDOB - V župnijski dvorani skupen praznik slovenske kulture

Mladi pevci in igralci se na odru odlično znajdejo

Priveditev organizirali pihalni orkester Kras ter društva Hrast, Jezero in Kremenjak

Najmlajši godbeniki orkestra Kras (levo) in mladi gledališki igralci (spodaj)

B.PRINČIČ

»Dobra volja je najboljša«, pravi znana Kekčeva pesem, himna številnih slovenskih otrok, ki so odraščali s pravljicnim junakom iz hribovskih gozdov. Kekčevo geslo je bilo tudi rdeča nit letošnjega doberdobskega dneva slovenske kulture, ki je bilo na sporedu v nedeljo, 9. marca, v župnijski dvorani v Doberdobu. Večer so oblikovali predšolski otroci, osnovnošolci in srednješolci, ki so v Kekčevem duhu skušali pri publikii vzbuditi, seveda... smeh in dobro voljo.

Priveditev so organizirali SKD Hrast, pihalni orkester Kras, AŠKD Kremenjak in KD Jezero. Glavno besedo pa so, kot povedano, imeli malčki, ki so s spletom glasbe, pesmi, plesa in dramskih postavitev popestrili večer. Ob dveh izsekih iz celovečerca Kekec je skupina srednješolcev prikazala odlomka iz priredb Cankarjevega Pohujšanja v dolini Šentflorjanski in Ionescove Plešaste pevke. Cankarjevi zapleti z umetnikom Petrom in absurdnost Ionescovih dialogov so bili dobra preizkušnja, ki so jo mladi igralci lepo prestali in prikazali zabavne izseke iz vaškega in malomeščanskega okolja. Okoli dveh dramskih prizorov so se spletale še druge glasbene točke. Plesno, glasbeno in pevsko kuliso so ustvarili otroški pevski zbor Veseljaki, skupini najmlajših in mladih godbenikov pihalnega orkestra Kras ter otroška plesna skupina Kremenjak. Večer sta povezovali domiselni povezovalki Lucrezia Bogo in Mateja Černic.

Ob sklepu večera je prisotne pozdravil še doberdobski župan Paolo Vizintin, ki je podčrtal pomembnost tovrstnih priveditev, ki jih skupno organizirajo številna občinska društva. »Vesel sem tudi, da vidim na odru toliko otrok: to pomeni, da je kulturno življenje v naši občini zelo živahno«. (ač)

SOVODNJE - Čistilna akcija ob Soči in Vipavi

Pobrali so za štiri tovornjake odpadkov

Udeleženci čistilne akcije med nakladanjem odpadkov na poltovornjak

BUMBACA

Ob bregovih Vipave in Soče so v nedeljo nabrali za štiri tovornjake odpadkov. Čistilno akcijo je priredilo ribiško društvo Vipava, pri njej pa so sodelovali člani lovske družine iz Gabrij, predstavniki ribiškega zavoda ETP, sovodenjska občina in civilna zaščita, približno štirideset udeležencev pa se je odpravilo na čiščenje v razne predele občinske

ga teritorija. Največ odpadkov so našli ob mirenem letališču in ob bližnjih poljskih cestah, kjer lahko obrestneži odmetavajo smeti, ne da bi jih kdo videl.

Podobno čistilno akcijo bodo izpeljali v nedeljo, 6. aprila, v Podgori. Zbirališče bo ob vhodu v Pevmški park ob 8.30, akcijo pa prireja zavod ETP in podgorski rajonski svet.

NOVA GORICA - SGP

Stanovalci zbirajo podpise za tožbo

Med posebno komisijo, ki jo je za razrešitev dolgotrajnega spora glede skoraj 160.000 kvadratnih metrov javnih površin imenoval novogoriški mestni svet, in podjetjem SGP Gorica je v zadnjem času prišlo do nekaj sestankov oziroma pogajanj. Stanje na novogoriških parkiriščih, ki so v lasti SGP, pa je trenutno takšno: nikjer se ne pobira parkirna, varnostniki pa so se že pred dnevi umaknili iz garažnih hiš. V nedeljo, 9. marca, pa so se na skupščini v Lendavi sestali delničarji podjetja SGP. Predlog uprave o preselitvi sedeža podjetja v Ljubljano so zavrnili.

Novogoriška občinska komisija, ki ji predseduje Boža Mozetič, sestavljena iz sedmih svetnikov, dveh predstavnic stanovalcev in predstavnika krajevne skupnosti Nova Gorica, sicer v času pogajanj ne daje izjav. Po naših informacijah naj bi občinska komisija pripravljala predlog rešitve spora med omenjenim podjetjem. Še pred naslednjo redno sejo, ki bo sklicana 20. marca, naj bi bila sklicana izredna seja na to temo, na kateri bodo občinski svetniki predlog komisije bodisi zavrnili bodisi sprejeli. Miha Šegula, predsednik uprave podjetja SGP Gorica, je pred dnevi za nekatere slovenske medije povedal, da morajo biti pogajanja končana do 15. marca. Nekateri stanovalci so se medtem že organizirali in začeli zbirati podpise za skupinsko tožbo, zastopala naj bi jih ugledna odvetniška hiša Čerferin. (km)

CPT ima novega upravitelja

Z včerajšnjim dnevom ima center za nezakonite priseljence CPT v Gradišču novega upravitelja, in sicer družbo Connecting people iz Taranta. Pred njo je za center skrbela družba Minerva, ki ima svoj sedež v ulici bratov Rusjan v občini Sovodnje. Včeraj je bilo v centru v Gradišču mirno, potem ko se je v nedeljo zvečer skupina priseljencev splezala na streho poslopja in poškodovala nekaj videokamer. Včeraj si je center ogledal poslanec Kričičev levice Salvatore Cannavò, ki je poudaril, da je treba tovrstne strukture čim prej zapreti. Po njegovem mnenju so centri CPT pravi zapori in nikakor ne rešujejo problema priseljevanja. Pred centrom je med obiskom manifestiralo približno petdeset delavcev, ki so bili doslej zaposleni pri Minervi in ki so zahtevali, da jih nov upravitelj vzame v službo.

V knjižnici utrip Benečije

Pa nič nie še umarilo je naslov zbirke poezij Marine Cernetig, ki je izšla lani pri Založništvu tržaškega tiska in jo bodo predstavili danes ob 18. uri v čitalnici Feiglove knjižnice v KB Centru v Gorici. Publika bo tako ponovno imela možnost srečanja z živahno ustvarjalnostjo Beneških Slovencev, ki se odraža tudi v vsebini Trinkovega koledarja. Slednjega bo predstavila Lucia Trusgnach, osebnost Marine Cernetig in njene verze pa bosta ob avtoričini prisotnosti osvetlila Miha Obit ter Martina Kafol. Vabita ZTT in Knjižnica Damir Feigel.

Kulturni praznik v Štandrežu

Pesem je pomemben sestavni del vsake prireditve in proslave, še posebej ob dnevu slovenske kulture, ki ga naša društva prirejajo februarja in tudi marca. Pevsko ubran bo tudi večer slovenske kulture v organizaciji kulturnega društva Oton Župančič, ki bo nočoj ob 20.30 v domu Andreja Budala. Nastopili bosta skupini, ki sta si po nastanku in življenjski poti precej slični: gre za domačo vokalno skupino Sraka in nonet Primorsko iz Mačkolj, ki bosta sooblikovali program. Ob pesmi pa bo priložnost še za spoznanje nekaterih starih in manj starih navad ter tradicij v Štandrežu, ki so zaobjete v publikaciji Drobci preteklosti in sedanjosti v temeljih prihodnosti, ki jo je uredil Aldo Rupel.

Predstavitve Francije

V novogoriškem Mladinskem centru, ki ima prostore za stadijskimi tribunami, bo jutri ob 15. uri prostovoljec iz Avignona Bérenger Frehaut predstavil Francijo, deželo okusnih sirov, rogljičkov in dobre kapljice. Informacije o predstavitvi C'est jolie la France je mogoče dobiti na telefonski številki 003865-3334021. (km)

Predavanje o Osimu

Goriški muzej pripravlja predavanje in predstavitev publikacije Osimski pogajalski proces. Publikacija bodo predstavili avtorica Viljenka Škorjanec, France Martin Dolinar in Božo Repe. Dogodek bo na gradu Kromberk danes ob 20. uri. (km)

Venec Novljanu

Člani območnega združenja borcev za vrednote narodnoosvobodilnega boja Nova Gorica bodo ob 100-letnici rojstva Lada Ambrožiča - Novljana danes ob 10. uri položili venec v spominskem parku NOB na Trnovem. Ambrožič, slovenski partizan, komunist in general, se je rodil 10. marca 1908 v Čatežu ob Savi, umrl pa je 16. junija 2004 v Golem pri Ljubljani. Leta 1983 je postal častni občan Nove Gorice. (km)

GABRJE - Doživeta in povsem uspela Prešernova proslava društev Skala in Vipava

Domači dobrotnici so posvetili dvorano in kulturni praznik

Antonija Kosič Pavletič je pred tridesetimi leti zapustila svoje premoženje vaškim kulturnim delavcem

Tudi v Gabrjah so priredili nadvse občuteno Prešernovo proslavo, ki so jo obogatili še s poimenovanjem kulturne dvorane po domačinki Antoniji Kosič-Pavletič. Kot smo že pred dnevi v napovednem članku omenili, je pred skoraj tridesetimi leti gospa Antonija z oporoko zapustila svoje premoženje z veliko hišo vred gabrskim kulturnim delavcem. V kulturnem središču, ki so ga zatem uredili v domačiji, imajo zdaj svoj sedež in prostore za delovanje kulturno društvo Skala, ki upravlja objekt, sovedenjsko krvodajalsko društvo in društvo slovenskih lovcev FJK Doberdob. Na začetku proslave, ki jo je uvedel moški pevski zbor Skala z Vrabčevo Zdravico, je o Antoniji Kosič-Pavletič in o pobudi za poimenovanje prireditvene dvorane v domu, spregovoril kulturni in družbeno-politični delavec Vid Primožič. V svojem nagovoru je predvsem naglasil, da brez prostorov, ki jih je darovala domača dobrotnica, bi nikoli ne mogli razviti kulturnih in športnih dejavnosti v vasi. Zahvalil se je tudi vsem, ki so v vseh teh letih vložili nemalo truda, da so dom preuredili in ga spremenili v pomembno središče raznih dejavnosti na Goriškem. Svoj nagovor je Primožič zaključil z obljubo, da bodo domači kulturni delavci še naprej stremeli po ohranitvi narodnega izročila, napovedal pa je tudi, da bo društvo Skala prihodnje leto praznovalo 100-letnico ustanovitve. Od sobote dalje je ob vhodu v dvorano pritrjena kovinska tablica z imenom gospe Antonije in zahvalo vaščanov Gabrij.

Sledil je kulturni del večera, ki so ga oblikovali domači recitatorji, glasbeniki in pevci. Društvi Skala in Vipava s Peči, ki že veliko let skupaj prirejata kulturne praznike, sta pripravili res lep in s Prešernovo mislijo prežet večer. Na sporedu je bil namreč zahteven recital z domiselno zasnovanim spletom pripovedovanj in poezije, ki sta ga obogatila še nastop kitaristke Martine Gereon iz Rupe in moškega pevskega zbora Skala, ki ga vodi Jasmina Gorjanc. Niz Prešernovih poezij in odlomkov Cankarjevih črtic so ob dovršenih in očarljivih zvokih kitare, zelo občuteno in doživeto podali Katerina Citter, Monica Quaggiato in Jurij Klanjšček. Pevski zbor pa je iz bogate zakladnice slovenski narodnih in ponarodelih pesmi, za svoj program večera izbral pesmi, ki zadevajo ženski svet. S tem izborom je pevska skupina počastila mednarodni dan žena, saj je gabrski dan slovenske kulture potekal prav na dan 8. marca. V ta namen so ob vhodu v dvorano vsem ženskam poklonili vejico mimoze. (vip)

Vid Primožič med nagovorom, ob njemu zbor Skala (zgoraj); spominska tabla (desno)

BUMBACA

GABRJE - V nedeljo dopoldne je potekalo drugo srečanje iz niza Ustvarjalnost 2008

V odkrivanju umetniškega naboja

Sedem mladih ustvarjalcev od Jamelj do Pevme in Podgore je obiskovalcem predstavilo svoje izdelke najrazličnejše narave

V nedeljo zjutraj se je na sedežu kulturnega društva Skala v Gabrjah dogajala Ustvarjalnost 2008. Sedem mladih do 37. leta starosti je razstavljalo svoje izdelke najrazličnejše narave, kot je bilo bogato napovedano v prejšnjih dneh po časopisih in radiu.

Od napovedanih osem je eden zmanjkjal zaradi bolezni, sicer pa so obiskovalci imeli možnost poglobljanja v lesene figure Ivana Zottija, postavljene na namenoma grobo izdelanih železnih podstavkih (ostaline artilerijske ploščadi na Jeremitišču), v barvne odenke steklenih izdelkov in dekorativne akrilno barvane cvetice Susi Makučeve, v umetniško izdelane fotografije čarobno obrednih kamnov Borisa Prinčiča, v posnetke umetniško izdelanih pročelij, zidov in dostopnih poti iz kraškega apnenca, ki jih nudita v okviru svojega zidarskega podjetja Igor Croselli in Robert Ocretti, ter v slastne okuse različnih vrst piva, ki sta jih zvarila Andrej Rosano in Mitja Morgut v okviru svojega pristočasovnega konjička; okrog ustekleničenih proizvodov so bili na ogled številni različni kozarci in čaše, ki se uporabljajo za pivo.

Razstavljanje je bilo namenjeno seveda ogledu, a tudi druženju - sodelujoči namreč živijo v Jamljah, Štandrežu, Goriči, na Livadi, v Pevmi in Podgori - vrstnikov in vrstnic, ki se sicer posvečajo likovnim dejavnostim, a nimajo možnosti primerjanja, izmenjave mnenj in informacij, kam so se po nižji ali višji srednji šoli porazgubili. Razstavo si je v nedeljo zjutraj ogledalo po uvodni besedi Alda Rupla okrog trideset ljudi, večer prej pa neuradno, a prav tako doživeto, udeleženci sporeda ob praznovanju dneva kulture krajevnega društva. (a.r.)

Obiskovalci si ogledujejo lesene figure Ivana Zottija (levo); Mitja Morgut s steklenico domačega piva (desno); Susi Makuc pred akrilno barvanimi cveticami (spodaj levo); Robert Ocretti in Igor Croselli pred fotografijami umetniško izdelanih pročelij (spodaj)

BUMBACA

IL SOLE 24 ORE - Dolga reportaža o slovenski literaturi in polpretekli zgodovini

Dolžnost intelektualca je, da prizna krivde obeh strani

Boris Pahor o fašističnem zatiranju in fojbah - Tudi članki o Jančarju, Kosovelu in mlajših piscih

Bogata nedeljska priloga italijanskega ekonomskega dnevnika Il Sole 24 ore je tokrat bralcem ponudila tudi celostransko reportažo o slovenski literaturi in zgodovini. Glavni članek je bil poverjen najbrž ta čas v Italiji najbolj popularnemu Slovencu, tržaškemu pisatelju Borisu Pahorju, ki je v svojem prispevku spregovoril predvsem o dveh zgodovinskih spominih, ki še vedno zaznamujejo odnose med Italijani in Slovenci. O petindvajsetletnem fašističnem preganjanju je v svojem članku pisal tudi Roberto Caloa, ostali članki pa so bili posvečeni »ljubljskemu Rimbaudu« Srečku Kosovelu, Dragu Jančarju in mlajši generaciji slovenskih piscev. Med njimi je Cristina Battocletti izpostavila tudi Marka Sosiča, »ki kot Pahor živi dihotomijo italijanskih državljanov slovenske manjšine« in ga je Slovenija kandidirala za evropsko nagrado Strega 2008. V članku o Kosovelu pa je bila omenjena tudi literarna kritičarka Tatjana Rojč, avtorica knjige Le lettere slovene.

Boris Pahor (v karikaturi Dariusha Rapduora, ki je spremljala njegov nedeljski članek) je v svojem najširšem prispevku zapisal, da je Nekropola posvečena pričevanju o grozotah nacističnih taborišč, a da se zgodba začne veliko prej: tistega 13. julija 1920, ko je kot sedemletni otrok videl goreti tržaški Narodni dom. Podrobno je nato obnovil dogodke, ki

so zaznamovali tisto obdobje: od poitalijančenih imen in priimkov do sežiganja knjig, od zaprtja šol do upora slovenskih antifašistov in dveh procesov, na koncu katerih je fašistična oblast izvršila devet smrtnih obsodb, 450 ljudi pa obsodila na doživetno ali večletno ječo. Pahor je italijanske bralce seznanil tudi s fašistično zasedbo Ljubljanske province in generalom Roatto, ki je svoje podrejene »spodbujal« k večjemu številu usmrtitev. Ta žalostna dejstva so po vojni zakopali pod pesek, je zapisal pisatelj, kot intelektualca in pisatelja pa čutil dolžnost spregovoriti o krivdah in napakah obeh strani. »Slovenci smo obsodili in obsojamo revolucionarno krutost iz leta 1945, ne moremo pa sprejeti, da so samo naši krivci kvalificirani kot kriminalci, medtem ko ostajajo tisti, ki so spodbudili podlosti 20. stoletja, zaviti v molk.« Primerjanja so nesmiselna, internirati ljudi na otoku Rabu, kjer so otroci in starci umirali zaradi bolezni in lakote, je prav tako kruto kot jih metati v kraška brezna. Tržaški pisatelj bi zato ob dnevu spominjanja in citiranju fojbe ter eksodusa pričakoval, da bi omenili tudi ostudnost italijanskih dejanj. Tako kot predolgo že čakamo na objavo mešane italijansko-slovenske komisije, s katero bi javnost in predvsem mladi (če bi jo vključili v zgodovinske učbenike) spoznali »zgodovinsko resnico o dveh spominih«. (pd)

Uspeh slovenskih gledališčnikov v Kolumbiji

Diego de Brea in Tomaž Pandur, dva slovenska režiserja, sta vsak s svojo gledališko skupino v nabitih polnih dvoranah v petek navdušila publiko na XI. iberoameriškem gledališkem festivalu, ki se je začel v kolumbijski Bogoti. Kolumbijci so z dolgim in glasnim aplavzom nagradili slovenske gledališčnike, ki na tem največjem gledališkem srečanju na svetu sodelujejo že od leta 1992 dalje, ko se je Slovensko mladinsko gledališče predstavilo s Pandurjevo Šeherezado. Odtlej sta Mladinsko in Pandur dve blagovni znamki, ki privlačita množice obiskovalcev.

Diego de Brea je na bienalnem festivalu prvič sodeloval leta 2006 s predstavo Kraljica Margot, prav tako v izvedbi Slovenskega mladinskega gledališča, tokrat pa je Kolumbijce navdušil še s svojim Somrakom bogov. Tomaž Pandur pa je letos prišel s predstavo Barok, ki jo igrajo člani gledališča Teatro Fernan Gomez iz Madrida.

Mediji v Kolumbiji slovenskemu gledališču posvečajo veliko pozornost. Osrednji dnevnik El Tiempo je Pandurjevi predstavi v petkovi številki posvetil celo stran, televizija pa je med drugim posnela tudi intervju z Diegom de Breo. (STA)

CELJE - SNG Nova Gorica

»Žlahtne« nagrade

Zmagoslavje na letošnjih Dnevih komedije samostojno in v sodelovanju z Gledališčem Koper

Žlahtni režiser Boris Cavazza in žlahtni komedijant Iztok Mlakar v predstavi Duohtar pod mus!

Letošnji Dnevi komedije v Celju so se v nedeljo, 9. marca, zaključili z zmagoslavjem ustvarjalcev predstav Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica. Prejeli so kar tri nagrade: naziv žlahtne komedije po izboru strokovne žirije je dobila predstava Georgesa Feydeauja Bolha v ušesu ali Kaplja čez rob v režiji Janusza Kice, naziv žlahtne komedije po izboru občinstva je dobila predstava Duohtar pod mus! v režiji Vita Tauferja, ki je nastala v koprodukciji z Gledališčem Koper. Avtor in igralec Iztok Mlakar pa je dobil častni naziv žlahtnega komedijanta. »To je največji uspeh SNG Nova Gorica na dnevih komedije doslej,« pojasnjuje Borut Bašin, svetovalec za odnose z javnostmi v SNG Nova Gorica. Predstava Duohtar pod mus! je dobila tudi najvišjo oceno občinstva v šestnajstletni zgodovini Dnevov komedije.

Najvišjo oceno občinstva, 4,9496, kolikor je prejela predstava Duohtar pod mus! v izvedbi Gledališča Koper in SNG Nova Gorica bo po mnenju organizatorjev težko preseči, v njej nastopa tudi letošnji žlahtni komedijant Iztok Mlakar, ki je obenem tudi avtor songov in glasbe.

Strokovna žirija je v obrazložitvi za žlahtno predstavo Bolha v ušesu ali Kaplja čez rob napisala, da jo odlikujejo izostren dramaturški občutek za stopnjujoči se dogajalni ritam in domišljena mizanscena na razgibanem, a vselej funkcionalno zastavljenem prizorišču. »Scensko podobo učinkovito dopolnjujejo kostumi, s katerimi je poudarjena aktualizacija sto let stare bulvarne. Živost in prepričljivost uprizoritvi zagotavlja odlični igralski ansambel, ki navduši s tipološko jasnimi, a hkrati v homogeno celoto vpetimi igralskimi stvaritvami,« meni komisija.

Žlahtni komedijant Iztok Mlakar pa je komisijo prepričal z izjemnim ustvarjalnim talen-

tom, navdušil pa je s preigravanjem besedne komike, ujete v narečno zaznamovan govor, burkaškimi domisljicami in duhovitimi songi. »Njegova prepričljiva upodobitev zdravnika po sili doživlja ves čas potrditev pri občinstvu, ki se na Mlakarjev ognjevit igralski temperament živo odziva in z navdušenjem sprejema njegovo nevsipljivo, a vselej na komični učinek premišljeno komunikacijo,« so zapisali v Celju. Mlakar je od leta 1986 zaposlen v SNG Nova Gorica, doslej pa je prejel že vrsto pomembnih nagrad: Borštnikovo nagrado za mladega igralca za vlogo Patra Toulona iz Rdečih nosov Petra Barnesesa, nagrado Združenja dramskih umetnikov Slovenije za lika Feruccio v komedijantu Thomasa Bernharta in Novaka v predstavi Jasnovidka ali Dan mrtvih Dušana Jovanovića. V družbi skupine rokodelcev (Janez Starina, Ivo Barišič, Danijel Malalan, Iztok Mlakar, Milan Vodopivec in Jože Hrovat) je na Dnevih komedije v Celju leta 2003 prejel nagrado Žlahtni komedijant festivala in še bi lahko naštevali nagrade in številne nepozabne vloge, ki jih je uprizoril. Javnosti pa se je v spomin vtisnil tudi kot kantavtor, ki je izdal tri kasete zbirke CD plošče in bil zanje tudi nagradjen ter po svojih Večerih z Iztokom Mlakarjem, na katerih se predstavlja kot kantavtor in komedijant.

Poleg omenjenih, so na Dnevih komedije podelili še nagrado za žlahtnega režiserja, ki je tokrat pripadla Borisu Cavazzi za postavitev Barnesovega besedila Prerokanja v izvedbi Drame SNG v Ljubljani. Žlahtna komedijantka je postala Barbara Vidovič, za vlogo Aleksandrije Toğuševe (Saše) v predstavi Evrofilija Slovenskega ljudskega gledališča v Celju, medtem ko žlahtno komedijansko pero za izvirno komedijo festivala Dnevi komedije 2008 po odločitvi strokovne žirije letos ni bilo podeljeno. (km)

TRŽAŠKO GLEDALIŠČE CONTRADA - Gostovanje

Tetovirana roža: strastna, a nedodelana

Tetovirana roža je med deli ameriškega dramatika Tennesseeja Williamsa eno redkih, če ne edino, ki ima srečen konec, morda tudi zato, ker je nastalo v najsrečnejšem obdobju Williamsovega življenja ob koncu štiridesetih let, ko je spoznal Franca Merla, sina italijanskih priseljencev, s katerim je nato živel do Merlove smrti leta 1963. S prijateljem je bil na daljšem potovanju po Italiji, kjer se je zaljubil v južnjaško temperamentnost in radoživost. Prvič so Tetovirano rožo uprizorili na Broadwayju leta 1951; v glavni vlogi je tedaj zaslovela Maureen Stapelton. Večina ljudi se dela spominja po zelo uspešni filmski verziji iz leta 1955 z Anno Magnani, Burtom Lancasterom in Mariso Pavan. Anna Magnani je prejela oskarjevo nagrado za glavno žensko vlogo in tako postala prva italijanska oskarjeva nagrajenka, predvsem pa je v črni kombinizi ustvarila ikono italijanske ženske, ki se pusti voditi srcu in naravi. S tem je igrala tudi vtisnila drami svoj nepozabni pečat, tako da občinstvo vsako igralko, ki se preizkusi v isti vlogi, tudi nezavedno primerja z Magnanijevo. No, primerjave se nista ustrašila ne neapeljska igralka Mariangela D'Abbraccio (na sliki) ne režiser Francesco Tavassi, ki sta jo postavila za gledališko skupino Teatro e Società: predstava je ta teden na sporedu v tržaški dvorani Orazia Bobbia v okviru abonmajske ponudbe gledališča La Contrada.

Dogajanje Tetovirane rože je Tennessee Williams postavil v Louisiano, na jug Združenih držav Amerike, v mestece, kjer živi skupnost italijanskih priseljencev in med njimi Serafina, ki je poročena z voznikom tovornjaka Rosariom. Ko Rosaria umorijo, se Serafina v totalni zvestobi edinemu moškemu svojega življenja zapre vase in v to čustveno izgnanstvo prisili tudi najstniško hčer. Iz tega stanja jo iztrga nenadno spoznanje, da ji je bil Rosario nezvest, in znanstvo z Alvarom, ki je prav tako voznik tovornjaka in ki s svojo postavnostjo razplamti Serafinina čustva, čeprav ni ti zdaleč nima Rosariovega šarma.

Marsikateri kritik ugotavlja, da Tetovirana roža prav zaradi močno poudarjene naturalistič-

ne telesnosti Anne Magnani, ki v črno-belem filmu še zlasti pride do izraza, zmotno velja za veristično dramo, medtem ko je, nasprotno, simbolična pravljica o odrešilni moči telesne ljubezni. Kakorkoli že, režiser Francesco Tavassi se je skušal izogniti pasti postavitve v duhu italijanskega verističnega filma, vendar se tudi ni odločil za poudarjanje simbolične sporočilne note; obrzdal je italijansko temperamentno čustvovanje in poudaril komične elemente. Stasita Mariangela D'Abbraccio, ki fizično nedvomno ustreza liku privlačne in radožive Serafine, se skozi vso predstavo trudi, da ne bi posnemala slovite predhodnice, kar ji verjetno onemogoča, da bi vlogo povsem prepričljivo odigrala. Paolo Giovanucci je telesno postavnega, a po značaju prav nič šarmantnega Alvara primerno komično obarval, tako da opravičuje Serafinino začetno upiranje privlačnosti, ki ga čuti do njega. Žal je ostala igralska zasedba nedorazna zahtevnim dramskim likom, tako da predstava, ki ji poleg tega manjka tudi odločnejša sporočilna nota, ni povsem prepričljiva. Kljub temu so jo gledalci na tržaški premieri v petek zvečer nagradili z dolgim sklepnim aplavzom.

Ob stoletnici rojstva Anne Magnani, ki se je rodila 7. marca 1908, ji je skupina v preddverju gledališča posvetila drobno, a iskreno razstavo. (bov)

PARLAMENTARNE VOLITVE - Rimski podjetnik kandidira na listi Ljudstva svobode

Giuseppe Ciarrapico zagovarjal fašizem in spravi Berlusconi jevo navezo v težave

Italijanski škofje pozvali vse stranke k sodelovanju in k spoštovanju temeljnih krščanskih vrednot

VOLITVE - Liste Kar enajst premierskih kandidatov

RIM - Za premiersko mesto se bo na aprilskih parlamentarnih volitvah tokrat potegovalo kar enajst kandidatov. Sinoči ob 20. uri je namreč zapadel rok za predstavitev kandidatnih list za parlamentarne volitve, ki bodo 13. in 14. aprila, stranke in druga politična gibanja pa so kandidatne liste predstavili na pristojnih sodiščih. Zbrane podpise morajo vsekakor še kontrolirati in bo uradno število kandidatov za ministrskega predsednika znano šele v prihodnjih dneh.

Za palačo Chigi bodo na tej osnovi konkurirali Walter Veltroni (DS-IV), Silvio Berlusconi (LS-Severna liga), Fausto Bertinotti (Mavrična levica), Enrico Boselli (Socialisti), Pierferdinando Casini (UDC-Bela vrtnica), Daniela Santanchè (stranka La destra-Fiamma Tricolore), Marco Ferrando (Komunistična stranka delavcev), Flavia D'Angeli (Kritična levica), Roberto Fiore (Forza nuova), Bruno De Vita (Unione democratica consumatori Wilerja Bordona in Roberta Manzioneja) in Fabiana Stefanoni (Komunistična alternativa). Slednja je tudi najmlajša med kandidati, saj je stara 31 let. Na seznamu so torej kar tri stranke, ki se bodo predstavile s simbolom srpa in kladiva: to so Komunistična stranka delavcev, Kritična levica in Komunistična alternativa. Po sporazumu med UDC in Belo vrtnico na seznamu ni več Bruna Tabaccija.

Med glavnimi kandidati sta Veltroni in Berlusconi. Veltroni se bo na volitvah predstavil v zavezništvu z Dipietrovo Italijo vrednot, pod okrilje Demokratske stranke pa je sprejel radikalce. Berlusconi bo nastopil z Ljudstvom svobode, ki predstavlja v bistvu prejšnji Pol svoboščin brez Casinijeve stranke UDC. Z njim bosta v federativni obliki povezana Severna liga v severni Italiji in Gibanje za autonomije Raffaeleja Lombarda v južni Italiji.

Giuseppe Ciarrapico

RIM - Včeraj, le nekaj ur pred zapadlostjo roka za vložitev kandidatnih list, se je Ljudstvo svobode znašlo v škripcih zaradi spornega kandidata. Gre za založnika in sploh podjetnika Giuseppeja Ciarrapico, bivšega predsednika nogometnega društva Roma, ki je v intervjuju za dnevnik La Repubblica mirno izjavil, da osebno fašizma ni nikoli »zavrnil«, saj mu je »poleg trpljenja nudil tudi veliko zadovoljstva«.

Ob izjavo so se takoj kritično obregnili v levosredinskih krogih s premierskima kandidata Walterjem Veltronijem in Faustom Bertinottijem na čelu, toda polemično so se oglasili tudi predstavniki judovske skupnosti, vključno tisti, kot je časnikarka Fiamma Nirenstein, ki kandidirajo za Berlusconi jevo volilno navezo. »Moja kandidatura je neuskladljiva s Ciarrapico,« je dejala. Ostro je podjetnika napadel tudi voditelj Nacionalnega zaveznitva Gianfranco Fini, ki je menil, da za fašiste ni prostora na listi Ljudstva svobode. Prvak Severne lige Umberto Bossi pa je

brez dlak na jeziku zahteval, naj se Ciarrapico umakne.

Kaže, da je celo sam Silvio Berlusconi bil na tem, da podjetnika povabi, naj opusti kandidaturu, ko se je stvar vsaj za silo zgladila z izjavo, v kateri je Ciarrapico dejal, da ga je časnikar Repubblicce slabo razumel, ter poudaril, da se osebno v celoti prepoznava v temeljnih vrednotah italijanske republike.

Ob začetku volilne kampanje pa se je včeraj oglasila tudi italijanska škofvska konferenca. Njen predsednik kardinal Angelo Bagnasco je poudaril, da se Cerkev ne namerava opredeliti za nobeno stran, kar pa po njegovih besedah ne gre razumeti kot brezbrzičnost. Bagnasco je celo povabil glavne stranke, naj iščejo skupne rešitve za nekatere posebno pereče probleme, kot so prenikanje plače in pokojnine, stanovanjska stiska, nestalne oblike zaposlitve ipd. Sicer pa je kardinal vse stranke povabil, naj spoštuje temeljne krščanske vrednote, začeni vrednoto človekovega življenja od spočetja do naravne smrti.

VOLITVE - Pripravljen pa je prevzeti mednarodno nalogo Premier Romano Prodi zapušča italijansko politiko

RIM - Italijanski ministrski predsednik Romano Prodi je v nedeljo napovedal, da se bo po skorajšnjih parlamentarnih volitvah umaknil iz politike. »Opravil sem z italijansko politiko in morda celo s politiko nasploh,« je povedal za televizijsko mrežo Sky TG24. »Zapuščam politiko. Toda svet je poln novih priložnosti, kakor tudi dolžnosti,« je Prodi še dejal. S tem je dal dokaj jasno vedeti, da bi bil pripravljen prevzeti kako nalogo na mednarodni ravni, recimo v imenu Evropske unije ali Združenih narodov.

Prodi ima za seboj bogato življenjsko pot. Po poklicu je profesor ekonomije, v politiko pa je stopil leta 1978, ko je kot pristaš Krščanske demokracije postal minister za industrijo v Andreottijevi vladi. V letih 1982-1989 je bil predsednik družbe IRI. Leta 1995 je ustanovil levosredinsko koalicijo Oljke ter naslednjega leta zmagal na volitvah. Po padcu vlade, kateri je načeloval, je leta 1999 postal predsednik Evropske komisije in na njem ostal do leta 2004. Leta 2006 je znova zmagal na parlamentarnih volitvah v Italiji in postal predsednik vlade, ki je spet padla pred naravnem izteku mandatne dobe.

Napoved Prodi je umika iz italijanske politike ni bila nepričakovana, saj je v tem smislu govorilo že dejstvo, da je odklonil kandidaturu na skorajšnjih volitvah. Voditelj Demokratske stranke Walter Veltroni se je že v nedeljo zahvalil Prodiu za vse, kar je dobrega storil za Italijo.

Romano Prodi

Odgovoren za Apostolsko penitenciarjo o novih grehah

VATIKAN - Škof Gianfranco Girotti je v pogovoru za vatikanski časnik l'Osservatore Romano spregovoril o »novih grehah«, med katerimi je omenil poskuse in raziskave na področju genetike, zlorabo mamil, poglabljanje socialnih in gospodarskih razlik med bogatimi in revnimi ter onesnaženje.

Vodilni škof vatikanske Apostolske penitenciarije je v pogovoru kot najbolj »grešno« področje označil biotiko. S poskusi na tem področju in genskimi manipulacijami se, kot je opozoril, pogosto kršijo osnovne človekove pravice. Na drugem mestu je škof omenil zlorabo mamil, ki »šibijo pamet in zatemnjijo um«. Po njegovem mnenju so zato mamila med glavnimi razlogi oddaljevanja mladine od cerkve. Tretje območje obsega sodobno gospodarsko politiko, ki omogoča, da revni postajajo vse revnejši, bogati pa še naprej bogatijo, je opozoril Girotti. Spomnil je tudi na problem globalnega onesnaženja okolja.

V pogovoru se je škof dotaknil tudi problema pedofilije v cerkvi in pozval vse duhovnike, naj ne podcenjujejo resnosti tega problema. Kot je dodal, pa je treba Cerkvi priznati trud in prizadevanje za rešitev tega problema, ki ga mediji večkrat napihujejo in mečejo na cerkev slabo luč.

TARANTO - Trojni umor in samomor Še ena grozljiva družinska tragedija

TARANTO - V šestem nadstropju stanovanjske hiše v predmestju Taranta je prišlo včeraj do nove srbilne družinske tragedije, ko je oče ubil odraščajoči hčerki in ženo, nato pa si je sodil še sam. Po zadnjih podatkih se v Italiji eden na tri umore primeri ravno v družinskem okolju.

Avtor pokola, 48-letni primarij kirurgije ožilja Enrico Brandimarte, ki je bil že nekaj časa v depresiji, je najprej s kladivom potolkel hčerki, 11-letno Cristino in 14-letno Rossello, nato pa se je z istim orodjem znesel nad ženo, 44-letno medicinsko sestro Anno Mario Fanelli, ki jo je prej privezal na posteljo. Potem se je odpravil iz stanovanja in telefoniral ženini kolegi, ki jo je seznanil s trojnim umorom. Ko se je vrnil v stanovanje, si je prerezal medenične arterije.

Reševalci so moškega našli še pri življenju, a je bilo prepozno in je kmalu po sprejemu v bolnišnico umrl. Tako kot žena je bil tudi on zaposlen v bolnišnici SS. Annunziata v Tarantu. Sosedje so preiskovalcem povedali, da je bilo iz stanovanja pogosto slišati prepire in kričanje, kar se je zgodilo tudi včeraj pred tragedijo.

Poslopje, v katerem je stanovala družina ANSA

LIBIJA - Kršili so ozemeljske vode Gadafi izpustil italijanske ribiče

RIM - V Libiji so v začetku februarja zaradi kršitve libijskih ozemeljskih voda zajeli italijansko ribiško ladjo Vito Mangairacina iz Mazare del Vallo na Siciliji, včeraj pa so mornarje s plovilom vred izpustili. Novico je sporočil sam libijski voditelj Moamer Gadafi. Kot je povedal, je izpustitev njegova osebna usluga odhajajočemu predsedniku italijanske vlade Romanu Prodiu, saj ga, kot je sam poudaril, izredno spoštuje.

Libijska policija je italijanske mornarje zaprla 2. februarja. Posadko so devet dni zadržali v libijskem zaporu, nato pa so mornarjem dovolil, da so bivali na lastni ladji. Ribiško posadko sestavljajo trije italijanski, štirje tunizijski in senegalški državljani.

Zaplet sta ves mesec poskušala rešiti italijanski minister za kmetijsko in gozdarsko politiko Paolo De Castro ter zunanji minister Massimo D'Alema, a so bila pogajanja neuspešna. Občinski svet v Mazari del Vallo se bo v četrtek zbral na izredni seji in Prodiu podelil častno občanstvo v znak hvaležnosti za posredovanje.

MOAMMER GADAFI

Nikamor brez vremenske napovedi

RIM - Kar 34 odstotkov vseh branih in poslušanih vesti v Italiji so vremenske napovedi, izhaja iz statistične raziskave, kar pomeni, da so to najbolj brane novice na sploh. 67 odstotkov vprašanih je tudi povedalo, da je novica o vremenu zadnja nujna informacija, ki jo berejo ali poslušajo pred spanjem, in prva, ko se zbudijo. Zanimanje za horoskop je na drugem mestu in je za 42 odstotkov vprašanih prva novica dneva, je še ugotovila raziskava.

Alitalia: čez tri dni zavezujoča ponudba Air France

MILAN - Air France KLM bo 14. marca vložila zavezujočo ponudbo za nakup državnega deleža v Alitalii, vendar pod vrsto pogojev, med katerimi so pristanek sindikatov, pozitivno mnenje sedanje vlade, zelena luč evropskega antitrusta, privolitev agencije Consob in na koncu še pristanek nove vlade po volitvah.

ŠPANIJA - Po nedeljski zmagi PSOE na parlamentarnih volitvah, ki pa ni dosegla absolutne večine

Zapatero še ne želi govoriti o novih koalicijskih partnerjih

V igri za sodelovanje so različne politične skupine, velika koalicija s PP pa je malo verjetna

MADRID/BRUSELJ/BERLIN - Španski premier Jose Luis Rodriguez Zapatero, katerega Španska socialistična delavska stranka (PSOE) je na nedeljskih parlamentarnih volitvah zabeležila relativno zmago, je včeraj ocenil, da je še prezgodaj govoriti, s katerimi strankami namerava sodelovati v prihodnji vladi. Kot je po srečanju izvršnega odbora PSOE včeraj v Madridu dejal Zapatero, je še prezgodaj govoriti o zavezništvi ali paktih z drugimi strankami, ki se jim je na volitvah uspelo prebiti v parlament. "V igri za sodelovanje so različne politične skupine," je dodal.

"O tem, kaj bomo storili v prihodnjih tednih, predvsem glede prisega vlade in kasnejšega vladanja, moramo govoriti z vsemi strankami," je dejal Zapatero. PSOE bo tako vodil pogovore z vsemi parlamentarnimi strankami. Zapatero je sicer včeraj zagotovil, da je relativna večina njegove stranke "močna, zadostna in trdna", tako da bo omogočila "izvedbo projektov socialistične stranke in načelnih obljub iz njenega programa". Zapaterovi socialisti so v nedeljo zasedli 169 poslanskih sedežev, kar je sedem sedežev manj od absolutne večine, tako da bodo za vladanje kot v dosedanjem mandatu, ko so imeli pet poslanskih sedežev manj, potrebovali glasove drugih strank.

V skladu z ustavo mora španski kralj v prihodnjih tednih predlagati mandatarja za sestavo vlade, ki načeloma izhaja iz vrst zmagovite stranke. V tem primeru je to Zapatero. Mandatar mora nato v parlamentu zaprositi za zapupnico, ki o tem odloča z glasovanjem, nato pa lahko sestavi vlado.

Na drugo mesto se je na nedeljskih volitvah uvrstila konservativna Ljudska stranka (PP) Mariana Rajoya, ki je zasedla 153 poslanskih sedežev in prav tako za pet sedežev izboljšala svoj položaj. Rajoy, ki bo verjetno deležen vedno oostrejših zahtev, naj odstopi s čela PP, se včeraj ni pojavil v javnosti. Nastope je prepustil svojemu namestniku Angelu Acebesu, ki je povedal, da se bo vodstvo PP v torek sestalo na pogovorih o prihodnosti stranke. Na tretje mesto so se uvrstili katalonski nacionalisti (CiU) z 11 poslanci, ki so tako izboljšali svoj položaj za enega poslanca. V novi poslanski zbornici bodo še Enotna levica (IU) z 2 sedežema (prej 5), Katalonski independentistični republikanci (ERC) s 3 sedeži (prej 8), in zmerna Stranka baskovskih nacionalistov (PNV) s 6 sedeži (prej 7) ter drugi s 6 sedeži. Volilna udeležba je bila 75,3 odstotna.

Zapatero je bil medtem že deležen prvih čestitk iz tujine. Med drugim mu je čestital predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso, kot prva pa mu je po telefonu po navedbah španskih virov čestitala nemška kanclerka Angela Merkel. Zapaterov "koncept socializma" je pozdravil tudi prvi sekretar francoske Socialistične stranke (PS) Francois Hollande. Njegova stranka je zabeležila uspeh v prvem krogu francoskih lokalnih volitev. Zapaterove zmage se je razveselil tudi kandidat za premiera italijanske levosredinske Demokratske stranke Walter Veltroni. "Rezultati volitev v Španiji in Franciji so zelo pomembni. Če pa spremljamo tudi dogajanje v ZDA, lahko rečemo, da je v Evropi in na Zahodu zapihal nov veter," je v pogovoru za italijanski časnik La Repubblica dejal Veltroni.

Za volilno zmago je Zapateru in njegovim socialistom včeraj v svojem imenu in imenu stranke čestital tudi predsednik SD Borut Pahor. Tudi Pahor je menil, da je ta zmaga "spodbudno sporočilo evropskim socialno demokratskim in socialističnim strankam", so sporočili iz SD. (STA)

Jose Luis Rodriguez Zapatero naznanja zmago na nedeljskih volitvah

ANSA

FRANCIJA - Opozicijski socialisti so zbrali 7 odstotkov več glasov

Na lokalnih volitvah slab rezultat za Sarkozyjevo UMP

Nicolas Sarkozy na volišču

ANSA

PARIZ - Unija za ljudsko gibanje francoskega predsednika Nicolasa Sarkozyja je v nedeljskem prvem krogu lokalnih volitev v Franciji, ki veljajo za preizkus priljubljenosti Sarkozyja, zabeležila poraz. Za opozicijske socialiste in njihove zaveznike je glasovalo 47,5 odstotka, za unijo in njene zaveznike pa 40 odstotkov volivcev.

Socialisti naj bi bili po nedeljskem prvem krogu tako v dobrem položaju, da v odločilnem drugem krogu naslednje nedelje zabeležijo pomembne zmage. Vzporodne volitve agencij Ipsosa, TNS-Sofresa in CSA namreč kažejo, da jim bo uspelo "zavzeti" mesti Rouen in Caen, dosedanji utrdbi UMP na severozahodu Francije, ter okrepi svoj položaj v prestolnici severne Francije Lillu. Oblast naj bi obdržali v Parizu, kjer se ponovna zmaga obeta sedanjemu županu Bertrandu Delanoju, in v tretjem največjem francoskem mestu Lyon. Morda pa bodo zmago zabeležili tudi v drugem največjem mestu Marseilleu ter v Strasbourgju in Toulouseu.

Volitve so potekale v več kot 36.000 občinah, veljajo pa za pomemben preizkus priljubljenosti Sarkozyja. Na volišča so se namreč Francozi tokrat odpravili prvič, potem ko so pred desetimi meseci na položaj predsednika izvolili Sarkozyja. Nekoč zelo velika, danes pa vse manjša priljubljenost Sarkozyja v javnosti naj bi pomembno vplivala na slabe rezultate kandidatov UMP. Kar 25 odstotkov vprašanih je namreč za CSA odgovorilo, da so svoje glasove oddali "iz nasprotovanja" Sarkozyju.

Vodja socialistov Francois Hollande je takoj po objavi rezultatov volitev dejal, da so volivci poslali "svarilo predsedniku republike in vladi zaradi politik, izvajanih v minulih devetih mesecih". V vladnem taboru je francoski premier Francois Fillon opozicijo obtožil "mešanja lokalnih in nacionalnih vprašanj" v volilni kampanji.

Sin francoskega predsednika Nicolasa Sarkozyja, 21-letni študent prava Jean Sarkozy, pa je kljub negativnemu trendu UNP le postal župan prestižnega pariškega predmestja Haut-de-Seine. Izvoljen je bil v prvem krogu z 51,9 odstotka glasov. Jan Sarkozy je sprva kandidiral na listi Sarkozyjevega tiskovnega predstavnika Davida Martinona, vendar se je kasneje zaradi slabih rezultatov javnomnenjskih raziskav odločil, da bo oblikoval lastno listo. To se mu je očitno obrestovalo, saj je na nedeljskih lokalnih volitvah zbral več kot polovico vseh volilnih glasov. "V demokraciji je lepa le zmaga," je za francoski časopis Le Parisien povedal Jean Sarkozy.

Nafta že skoraj 108 dolarjev za sod

New York, 10. marca (STA) - Cena nafte je včeraj popoldne dosegla novo rekordno raven, saj se je cena sode (159 litrov) "črnega zlata" z aprilskim dobavnim rokom na newyorški borzi dvignila na 107,85 dolarja. Po mnenju analitikov se je cena nafte znova zvišala zaradi nizke vrednosti dolarja.

Zaradi visoke cene nafte se bo ameriški podpredsednik Dick Cheney prihodnji teden odpravil v Savdsko Arabijo, največjo proizvajalko nafte na svetu, kjer naj bi poskušal savdske oblasti prepričati, da še zvišajo proizvodnjo nafte. Po relativno mirnem dnevu na naftnem trgu, včeraj popoldne so cene nafte po svetu padle, so se popoldne cene znova začele zviševati tudi na drugih borzah. Cena sode severnomorske nafte vrste Brent z aprilskim dobavnim rokom je v popoldanskem trgovanju tudi dosegla rekordno raven, in sicer 104,35 dolarja za sod.

Na Malti tesna zmaga konservativcev

VALLETTA - Malteška volilna komisija je sporočila, da je konservativna Nacionalistična stranka tesno zmagala na volitvah. Po neuradnih podatkih, preštevanje glasov se namreč še ni končalo, so tako nacionalisti dobili 49,3 odstotka, laburisti pa 48,8 odstotka glasov. Komisija ob tem še navaja, da so nacionalisti dobili okoli 1500 glasov več.

Opozicijska Laburistična stranka je včeraj vendarle priznala volilni poraz. Laburisti so pred tem upali na zmago, s katero bi se po desetletju znova vrnil na oblast. Kljub temu, da jim to tudi tokrat ni uspelo, pa so bile sobotne volitve ene najbolj izenačenih, vse od leta 1964, ko se je ta nekdanj britanska kolonija osamosvojila.

Prav zaradi izenačenega izida nobena od strank vse do nedelje zvečer ni želela razglasiti svoje zmage. V nedeljo zvečer pa je podpredsednik laburistov Michael Falzon za strankarsko televizijo One TV dejal, da je konservativna Nacionalistična stranka na volitvah prejela 1542 glasov več. Takoj za tem so se podporniki konservativcev začeli zgrinjati na ulice in proslavljati zmago. To so bile prve malteške volitve po letu 2004, ko se je država priključila EU.

Nacionalistična stranka je na oblasti sicer že od leta 1987, le med letoma 1996 in 1998 so laburisti za 22 mesecev prevzeli vodenje tega sredozemskega otoka s 400.000 prebivalci. (STA)

SRBIJA - Po sobotnem odstopu premiera Koštunice

Vlada predlagala razpustitev parlamenta in volitve 11. maja

BEOGRAD - Srbska vlada je na včerajšnji seji po pričakovanjih sprejela odločitev o razpustitvi parlamenta in razpisu predčasnih parlamentarnih volitev. Te bodo predvidoma 11. maja letos, poroča srbska tiskovna agencija Tanjug.

Srbska vlada se je znašla v hudi krizi, potem ko se je del ministrov na čelu s premierom Vojislavom Koštunico zavzel za sprejetje resolucije, ki predvideva zamrznitev približevanja Srbije EU, če ta ne prizna njene ozemelske celovitosti, kar pomeni Kosovo kot del Srbije. Ker se je večina ministrov, ki so bližje politiki srbskega predsednika Borisa Tadića, izrekla proti temu dokumentu, je Koštunica v soboto odstopil.

Kot je vlada zapisala v včerajšnjem predlogu za razpustitev narodne skupščine, so na seji ugotovili, da "vlada nima več enotne in skupne politike, kar v skladu s 123. točko ustave Republike Srbije vladi onemogoča opravljanje njene temeljne ustavne funkcije sprejemanja in vodenja politike republike Srbije".

V nadaljevanju je vlada še zapisala, da "s ciljem vzpostavitve delujočih in stabilnih državnih ustanov" predlaga razpustitev narodne skupščine ter izvedbo predčasnih volitev 11. maja, na kateri bo v skladu z narodovo voljo izbrana nova vlada.

Srbski predsednik mora zdaj, kot določa ustava, v roku 72 ur v skladu z vladnim predlogom razpustiti parlament ali pa sporočiti, da zavrača omenjeni predlog. Ustava še določa, da predsednik ob razpustitvi parlamenta hkrati razpiše tudi nove volitve. Če bodo te 11. maja, bodo potekale hkrati z že razpisanimi lokalnimi in pokrajinskimi volitvami.

Po mnenju političnih analitikov bodo predčasne volitve tudi izrekanje o tem, kakšno prihodnost si želijo srbski volivci: ali vse bližje EU - v tem primeru naj bi večjo podporo dobila Tadićeva struja - ali pa v precejšnji mednarodni izolaciji - če bodo sledili nacionalistični struji.

Vojislav Koštunica

jasno zmerno oblačno oblačno rahel dež zmeren dež močan dež nevihte veter megla rahel sneg zmeren sneg močan sneg topla fronta hladna fronta okluzija izobara C središče ciklona A središče anticiklona

Nad našimi kraji se bo do večera zadrževala atlantska vremenska fronta. Jutri bodo nad osrednjo Evropo pihali močni zahodni vetrovi.

Nad severozahodno Evropo je globoko ciklonsko območje. Vremenska fronta se prek Slovenije pomika proti jugovzhodu.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.25 in zatone ob 18.06
Dolžina dneva 11.41

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 7.45 in zatone ob 23.20.

PLIMOVANJE
Danes: ob 5.59 najnižje -41 cm, ob 11.53 najvišje 17 cm, ob 17.24 najnižje -24 cm, ob 23.57 najvišje 43.
Jutri: ob 6.40 najnižje -35 cm, ob 12.43 najvišje 6 cm, ob 17.26 najnižje -10 cm.

BIOPROGNOZA
Danes bo vremenski vpliv obremenjen, z vremenom povezane težave bo imelo veliko ljudi. Okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Zvečer bo obremenitev prehodno oslabila.

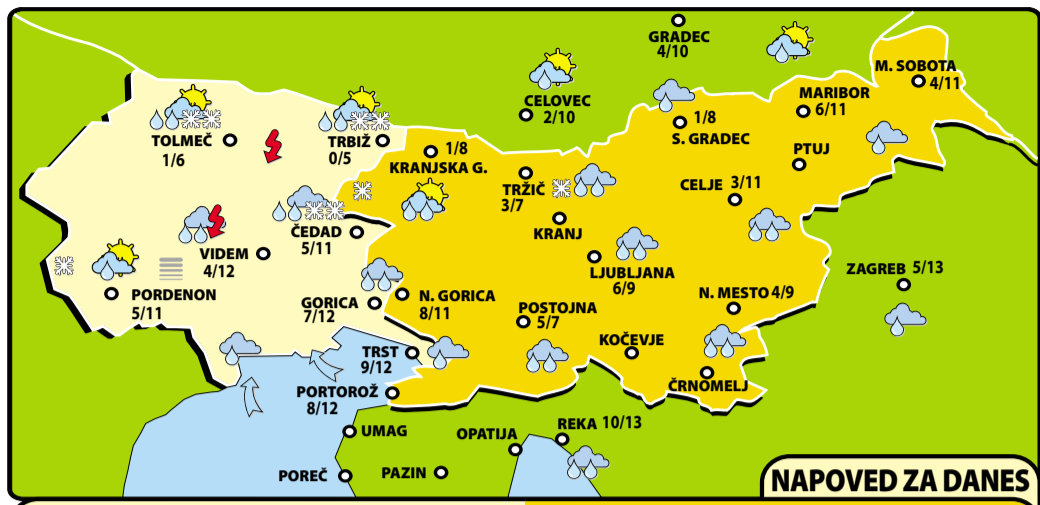
MORJE
Morje rahlo razgibano, temperatura morja 9,0 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	8	2000 m	-3
1000 m	5	2500 m	-6
1500 m	0	2864 m	-8

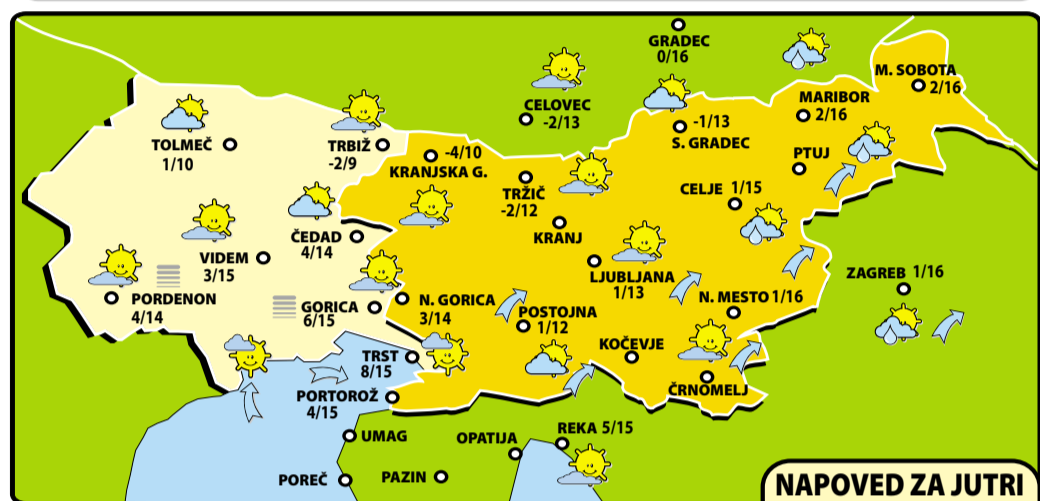
UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks sredi dneva v gorah 7,5; po nižinah 6,5; ob oblačnem vremenu ne bo presegel 3.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Ponoči in zjutraj bo pretežno oblačno s padavinami, zmernimi v južnejših nižinskih predelih in ob morju, močnimi v gorah in v predgorju, predvsem v predalpah. Nad okrog 800 m bo močno snežilo. Ob morju bo pihal zmeren jugo. V popoldanskih urah se bo vreme izboljšalo in se od severozahoda ponekod delno razjasnilo. Ponoči bo v nižinah lahko nastala megla, nad okrog 600 m bo možnost poledice.

Oblačno bo. Padavine bodo dopoldne zajele vso Slovenijo, do večera pa od zahoda postopno ponehale. Meja sneženja bo med 900 in 1100 m nad morjem. Najnižje jutranje temperature bodo od 1 do 6, ob morju 8, najvišje dnevne od 7 do 12 stopinj C.

Ob morju bo zmerno oblačno, v popoldanskih urah bo pihal morski veter. V predalpah in v Karniji bo povečini oblačno, v Julijskih Alpah spremenljivo. V nižinah bo zmerno oblačno do spremenljivo. V južnejših nižinskih predelih bo ponoči lahko nastala megla.

Jutri bo delno jasno, dopoldne na severovzhodu pretežno oblačno, prehodno bo lahko padlo nekaj kapelj dežja. Zjutraj bo ponekod po nižinah megla. Čez dan bo pihal jugozahodnik. Zvečer in v noči na četrtek bo prehodno rahlo deževalo, v četrtek čez dan pa bo večinoma suho.

	EGIPT - Sharm el Sheikh 22.03. 489€ Hotel 4* 7 dni, pol penzion, letalo iz LJU	GRAN CANARIA 23.04. 344€ Hotel 3* 7 dni, nočitev, letalo iz MUC	DOMINIKANSKA REPUBLIKA 20.04. 985€ Hotel 3/4* 14 dni, vse vključeno, letalo iz MUC	MALDIVI 26.04. 1.469€ Hotel 3/4* 8 dni, vse vključeno, letalo iz MUC	NOVA GORICA Ul. Gradnikove b. 7 tel: +386 5 333 42 43	SEŽANA Kosovelova ul. 4b tel: +386 5 734 14 10	KOPER Pristaniška 2 tel: +386 5 627 84 10
						www.lastminutecenter.si	

VESOLJE - Imenovano je pionirju znanstvene fantastike Julesu Verneu Esa v nedeljo uspešno izstrelila največje vesoljsko plovilo doslej

KOUROU - Evropska vesoljska agencija (Esa) je v nedeljo ob zori iz vesoljskega izstrelišča Kourou v Francoski Gvajani izstrelila svoje največje vesoljsko plovilo doslej. Robotsko plovilo velikosti slovitih dvanadstropnih londonskih avtobusov, ki pelje proti Mednarodni vesoljski postaji (-ISS) 7,6-tonski tovor, je v vesolje ponesla nosilna raketa Ariane 5.

Potem ko se je plovilo, imenovano po francoskem pionirju znanstvene fantastike Julesu Verneu, umestilo v orbito, so se na njegovi površini odprle sončne celice, nakar bo približno dva tedna mirno plulo proti ISS, kamor pelje 7,6 tone hrane, vode, zraka pod pritiskom, goriva in osebnih potrebščin za posadko ISS.

Po avtomatičnem zasidranju bo ISS, ki jo gravitacija in atmosferske molekule nežno vlečejo proti Zemlji, s pomočjo svojih močnih motorjev dvignil nazaj na varno višino. Po približno šestih mesecih se bo Jules Verne nato znova ločil od postaje in se, natovorjen z odpadki z ISS, vrnil na Zemljo.

Jules Verne, nenatovorjen tehta 11 ton, nosi dvakrat več tovora kot katerakoli raketa Ariane 5 doslej in je dolg 10,3 metra. Opremljen je z visoko tehnološko optično navigacijo, senzorji za zasidranje in komunikacijsko opremo. Eso je njegova izdelava stala 1,3 milijarde evrov.

Izstrelitev plovila je Esa zaradi vrste zamud pri sestavljanju ISS po nesreči raketoplana Columbia februarja 2003 odlagala kar štiri leta. Zaradi svoje velikosti je plovilo, ki naj bi bilo nekakšen predhodnik vesoljskih ladij, ki bodo nekega dne vozile robote na Mars, že dobilo vzdevke, kot sta vesoljski traktor ali tovornjak.

Danes ob 7.28 po našem času pa bo iz Kennedyjevega vesoljskega centra na Floridi v ZDA odpotoval raketoplan Endeavour, ki bo na ISS ponesel robor Dextre.

ZNANOST - Razvili so jo v Berkeleyju v ZDA Tehnika za »branje« človeških možganov

PARIZ - To, kar je včasih veljalo za znanstveno fantastiko in magijo, počasi postaja resničnost. Ameriški znanstveniki so namreč sporočili, da so dosegli nesluten napredek pri "branju" možganov. Raziskovalci lahko po novem s pomočjo posnetkov funkcionalne magnetne resonance identificirajo podobe, ki jih vidijo ljudje.

Kot je prejšnji teden objavila britanska znanstvena revija Nature, lahko raziskovalci razberejo signale v ključnih delih možganov in tako identificirajo slike, ki jih pred seboj vidi prostovoljec, čigar možgane preučujejo. Znanstveniki so pri raziskavah na kalifornijski univerzi v Berkeleyju uporabili funkcionalno magnetno resonanco (fMRI), s pomočjo katere je mogoče posneti krvni pretok v možganih, na podlagi posnetkov pa je mogoče ugotoviti, kateri deli možganov se odzivajo na svetlobo, zvok in dotik.

Znanstveniki so se osredotočili na vidno možgansko skorjo, sprednji del možganov, ki rekonstruira podobe, ki v možgane pridejo z očesne mrežnice. Zasedovali so signale v možganih prostovoljcev, ki jih je povzročilo prikazovanje 1750 različnih slik vsakdanjih podob. V nadaljnjem postopku je računalniški program naključno izbral 120 slik, ki so jih prostovoljci opazovali, ter obenem s pomočjo fMRI predvidel, kakšen vzorec te povzročajo v vidni skorji.

Prostovoljci so si nato izbrali eno od 120 slik, znanstveniki pa so v tem času s fMRI delali posnetke njihovih možganov. Računalniški program je nato povezal izmerjeno možgansko aktivnost s predvideno in izmed 120 slik izbral tisto, ki naj bi bila najbližje dejanski. Pri tem je bil poskus pri enem od prostovoljcev kar 92-odstotno uspešen, pri drugem pa je bila uspešnost 72-odstotna. Možnost, da bi računalnik izmed 120 slik izbral pravo po naključju, je bila le 0,8-odstotna.

Poskus so kasneje nadaljevali z večjim naborom slik. Namesto prejšnjih 120 je prostovoljec po novem imel na izbiro 1000 slik. Pri prvem prostovoljcu, ki je opravil ta test, je sicer natančnost "branja možganov" nekoliko padla, vendar le za 10 odstotnih točk na 82 odstotok. "Ocenjujemo, da bi tudi pri naboru milijarde slik, kolikor jih ima v grobem na svetovnem spletu v naboru spletni iskarnik Google, pravilno 'prebrali' možgane v 20 odstotkih primerov," je dejal eden od avtorjev raziskave Jack Gallant.

Strokovnjaki poudarjajo, da naprava ne more brati človeških misli, prav tako ne more rekonstruirati slik, lahko pa razbere pravo iz nabora znanih slik. Kljub temu pa bi lahko napravo razvili tako, da bi jo v medicini uporabljali za diagnosticiranje možganskih poškodb zaradi kapi. Z njo bi lahko tudi ugotavljali posledice delovanja zdravil, ta tehnologija pa bi lahko odprla vrata tudi raziskovanju zapletenega sveta sanj.

V 30 do 50 letih bi se lahko sicer uresničili tudi "črni scenariji" in strahovi o neželenem vdoru v človekovo zasebnost in o zlorabah, so prepričani strokovnjaki. Ob tem opozarjajo, da ne sme biti v tovrstne poskuse nihče vključen nepristojno, nezavedno oziroma brez popolne privolitve. (STA)